

Výtah z tisku 1994 o EUROREGIONU NISA

EUROPERA NA CESTÁCH

Hned tři koncerty za sebou v zemích Euroregionu Nisa absolvoval počátkem prosince symfonický orchestr žáků hudebních a uměleckých škol - EUROPERA. Záštitu nad třetí sezónou, která začíná pracovním soustředěním od 27. listopadu v Legnici, mají polští účastníci projektu. Celých pět dní budou hudebníci pilně cvičit, aby své umění předvedli v úvodním premiérovém koncertu 1. prosince v 19 hodin v legnickém rytířském sále. Takto se ujme polský dirigent Stephan Strahl. Orchester se dále představí v sobotu 3. prosince od 17 hodin v Městském divadle v Jablonci nad Nisou a v neděli 4. prosince od 16 hodin v Městském divadle v Görlitz. V podání více než šedesáti žáků zazní skladby A. Dvořáka, M. Bruchy, F. Schuberta, F. Kramáře a dalších. Sólistou bude violoncellista, absolvent ZUŠ v Liberci a Státní konzervatoře v Praze Vladimír Šůva, který zahraje skladbu pro violoncello a orchestr M. Bruchy.

-ana-

Lužičtí Srbové do českých škol?

RUMBURK / LIBEREC (loch) - Setkání zástupců Srbského školského spolku s řediteli středních škol ze Šluknovska se uskutečnilo tento týden na rumburské radnici. Zúčastnili se ho i hosté z Okresních úřadů v Liberci, Děčíně, Chomutova a zástupci Euroregionu Nisa.

Předmětem společné informativní schůzky byla diskuse o případných možnostech studia lužicko-srbských studentů na českých školách. Srbský školský spolek má zájem pokusit se s potenciálními partnery na české straně vytvořit podmínky pro reciproční výměny studentů. Lužicko-srbská

jako protihodnotu nabízejí českým studentům výuku němčiny a srbstiny.

Jde o iniciativu, která se snaží navázat na dobré tradice, kdy např. Rumburk byl sídlem lužicko-srbského gymnázia. Také město Varnsdorf je bohaté na kulturní památky připomínající přítomnost západních Slovanů u nás.

Do příští schůzky, jež se má uskutečnit příští rok v lednu, uspořádá Srbský školský spolek průzkum poptávek mezi studenty a jejich rodinami. Poté by mělo dojít k navázání vzájemných kontaktů mezi mladými lidmi na obou stranách.

prosinec 94

Tři roky EUROREGIONU NISA

Letos v květnu uplynuly tři roky od vzniku euroregionu Nisa. Toto dobrovolné, hranice přesahující zájmové společenství okresů, měst a obcí z příhraničních oblastí Čech, Německa a Polska tvoří jakýsi trojúhelník, v jehož středu, nedaleko Hrádku n. N., se hranice oněch tří zemí stýká.

Společenství vzniklo z vůle představitelů komunálních institucí, z potřeby spojit síly k řešení podobných či dokonce shodných záměrů rozvoje spravovaných a po léta zanedbávaných území. Vzorem jim byly a nadále jsou obdobná regionální společenství v západních zemích Evropy, úspěšně fungující již dvě desítky let.

Zatímco zpočátku se EN dostávalo podpory především morální, přichází v současné době již také pomoc finanční. Dokumentovat to lze na příkladu české části EN, ve které je na základě dobrovolného členství sdruženo 113 měst a obcí z okresů Liberec, Jablonec n. N., Česká Lípa, Děčín, Semily, dále všech pět okresních úřadů a od letošního roku také jako kolektivní člen Hospodářská komora v Liberci. Zhruba je to 420 tisíc obyvatel. Stejně jako celý euroregion, tak i jeho česká část začala hospodařit s penězi, získanými z členských příspěvků, stanovených ve výši 1,50 Kč na obyvatele za rok. Takto bylo za roky 1992 a 1993 vybráno 1,2 mil. Kč a dalších 800 tis. Kč činil příspěvek okresních úřadů. Kromě úhrady provozních nákladů na činnost nezbytných orgánů EN, byly peníze použity například na vydání propagačních a informačních materiálů, na spoluprádání kulturních a sportovních akcí, na stáž studentů v Německu a podobně. Nepochybně i to přesvědčilo vlivné evropské činitele o životaschopnosti EN a o tom, že poskytnuté prostředky budou účelně využity.

Zatím nejvýraznější konkrétní finanční příspě-

vek, zhruba ve výši 29 mil. Kč, poskytla saská vláda na realizaci projektu čištění odpadních vod v oblasti Rumburk - Seiffhennersdorf - Varnsdorf, přičemž uvedená částka bude použita na výstavbu kanalizační stoky ve Varnsdorfu. Loň v listopadu dostal EN z prostředků Sasky a Evropské unie jeden milion DM na zpracování ekologicko-energetického konceptu Sasko - Čechy - Dolní Slezsko. Na jeho zpracování se bude podílet i česká strana a z uvedených částek má k dispozici 150 tis. DM. Další peníze, určené na rozvoj vlastního zázemí, dostává EN od vlámské vlády. Z poskytnutých 5 mil. Kč připadne české straně asi 3,5 mil. Kč. Letos také začíná fungovat program EU pro rozvoj zahraničních regionů na hranici se státy střední a východní Evropy.

Prostřednictvím tohoto programu přijde do ČR, respektive do jeho pohraničních regionů (včetně ERN) během období 1994-99 celkem 4 miliardy Kč.

Protože euroregion Nisa má v tomto směru již řadu připravených projektů, bude snahou získat na jejich realizaci z celkové sumy co nejvíce. Realizovat všechny záměry najednou pochopitelně nelze, a tak se dnes dostává na jednoho, přistě to bude na jiného. V řadě případů, ať již v oblasti životního prostředí, dopravy, energetiky, či cestovního ruchu, bude realizovaný projekt prospěšný všem, dokonce i těm obcím, které členy EN nejsou. Tak lze například hodnotit otevření hraničního přechodu z Hrádku n. N. přes Polsko do Žitavy. Penězi ani jinak jinak, se ovšem nedá vyjádřit zlepšování úrovně dobrých sousedských vztahů v tomto trojzemí, což je tím nejvýraznějším a v mnoha směrech již patrným přínosem existence euroregionu Nisa.

Ing. JAROSLAV ZÁMEČNÍK, CSc.
Sekretář Euroregionu NISA

"INFO"
LISTOP. 94

Mladí liberečtí umělci hosty Spolkového sněmu

Europa Jugendorchester byl dne 22. 9. 1994 hostem Spolkového sněmu v Bonnu. Tato koncertní událost byla zcela mimořádná, protože se uskutečnila na pozvání spolkové země Sasko a jejího ministerského předsedy prof. Kurta Biedenkopfa v nově otevřeném Domě historie BRD. Akce se konala pod zá-

štitou velvyslance ČR v BRD Jiřího Gruši a polského velvyslance Janusze Reitera. Koncertu, který demonstroval možnou spolupráci mezi národy, byl přítomen rovněž pan prezident Roman Herzog a řada politických osobností akreditovaných v Německu.

Marie Pochopová, ředitelka ZUŠ

INFO - listopad '94

Představitelé euroregionu NISA ve Slovinsku

Konference hraničních regionů

V hlavním městě Slovinska, Lublani, začíná dnes 6. evropská konference hraničních regionů. Poprvé se koná mimo území EÚ a vedle hlavního organizátora, Kongresu místních a regionálních samospráv při Radě Evropy, je poprvé spoluorganizátorem také Evropský parlament.

Za českou část euroregionu NISA se jednání zúčastní její předseda Václav Pohl a sekretář ing. Jaroslav Zámečník. Hlavním bodem jednání je téma Nové úkoly hranice přesahující spolupráce na hranici mezi západní a středně-východní Evropou.

Cím představitelé české části EN jednání podpoří, nám před odjezdem řekl ing. J. Zámečník: „Především chceme jednoznačně vyjádřit podporu krokům Evropského parlamentu, které umožnily, že v programu PHARE bylo v ČR a v dalších zemích, sousedících s Evropskou unií (Polsko, Slovinsko, Bulharsko), vyděleno určité množství financí na investice a podporu přeshraniční spolupráce, vyjádřené programem CROCO. Do té doby byly totiž finance PHARE určeny jen na zaplacení zahraničních studií a konzultan-

tů, přesto, navzdory jejich vysokým platům, ale i vinou těžko překonatelné byrokracie, byly vyčerpány sotva z poloviny. Proto byly nevyčerpané finance převedeny na pohraniční regiony a jen pro ČR je to letos zhruba 850 mil. korun. Naším cílem bude podpořit tento trend i pro příští období.“ Navíc, jak dále J. Zámečník uvedl, se na konferenci chtějí prezentovat některými z již realizovaných projektů. Je to například čištění odpadních vod mezi městy Rumburk – Seiffhennersdorf – Varnsdorf, otevření nových hraničních přechodů, spolupráce středních a vysokých škol, koordinované zásahy českých, německých a polských hasičských sborů, trojstranný studentský symfonický orchestr a další. (jas)

SD 13.10.94

O výběru regionálních projektů spolufinancovaných z programu Croco rozhodne komise vybraných ministerstev

ÚSTÍ NAD LABEM / PRAHA (av) - O výběru konkrétních regionálních projektů, spolufinancovaných z programu Croco bude rozhodovat tzv. Programová komise tvořená zástupci vybraných ministerstev.

Informovala o tom včera Miloslava Kučerková z tiskového oddělení Ministerstva hospodářství ČR. Do pátku 7. října měly referáty pro regionální rozvoj okresních úřadů předložit ministerstvu návrhy na dlouhodobé projekty do roku 1999. Na dotaz, jaká kritéria jsou pro výběr projektů rozhodující, Miloslava Kučerková uvedla, že mají mít „charakter společných projektů nebo pozi-

tivní přeshraniční dopad“. O projektech pro příští rok by se mělo rozhodnout do května.

Pro okresy Liberec, Česká Lípa a Děčín byl vypracován program česko-polsko-německým přeshraničním sdružením Euroregionem Nisa. Z něj se ozývají kritické hlasy, jak jsme již informovali začátkem října, na adresu Ministerstva hospodářství ČR. Podle sekretáře sdružení Jaroslava Zámečníka MH zpočátku nereagovalo na nutnost vypracování dlouhodobého programu. Podle Kučerkové MH obdrželo z Komise Evropského společenství metodické pokyny až koncem srpna letošního roku s termínem předpokladu dlouhodobého pro-

gramu do prvního listopadu. „V této chvíli ovšem nejde bezprostředně o výběr projektů, ale tzv. priorit a opatření“, dodala Kučerková.

Jak řekl sekretář Euroregionu Nisa Zámečník, ze směrnice komise EU upravující využití programu Croco vyplývá, že pro pohraniční region mezi EU a ČR by měla být vytvořena komise složená z regionálních zástupců, která je však postrádá. Podle Kučerkové nemá Programová komise regionální zástupce proto, že „v současné době neexistuje samosprávný krajský orgán, který by měl ze zákona odpovědnost za své území a zástupci všech obcí v komisi z fyzických důvodů být nemohou“.

LD 21.10.94

ČERNÝ TROJÚHELNÍK MÁ PŘITÁHNOUT TURISTY

GÖRLITZ (sž) - Pouze jediný český vystavovatel, Euroregion Nisa v Liberci, se zúčastnil v pořadí již čtvrté euroregionální turistické burzy, která se uskutečnila od pátku do neděle v hornolužickém městě Görlitz. Záměrem akce celkem 36 institucí a podniků převážně z Německa bylo zviditelnit přehraniční cent-

rum. V průběhu jednání se podařilo podstatně prohloubit aktivní kontakty mezi západoevropskými a východoevropskými provozovateli cestovních kanceláří, dopravci a dalšími zainteresovanými organizacemi. Samostatné jednání se týkalo též pracovníků turistických informačních center z celého Trojzemí.

SD 7.11.94

SASKÉ PROBLÉMY SEZNÁMENÍ S LÖBAU

V polovině září se konala v saském městě Löbau v německé části Euroregionu Nisa pracovní schůzka tajemníků městských úřadů z Hrádku nad Nisou, Nového Boru, Českého Dubu, Doks, Raspenavy, Semil, Železného Brodu, Chrastavy a Vratislavic nad Nisou, kteří byli přijati starostou Dietrichem Schultem a jeho zástupcem Hansem Joachimem Zimmermannem.

Setkání bylo organizováno skupinou tajemníků v čele s Janem Sladkým z Hrádku nad Nisou (scházejí se pravidelně ke společným jednáním i doma) ve spolupráci s libereckým ústředím ERN. Proto se zúčastnil také je-

ho tajemník Ing. Jaroslav Zámečník, překladatel Ing. Miloš Řehořek z městského zastupitelstva a redaktori regionálního tisku (Sächsische Zeitung, Region).

Region, 30. září 94

Na zkušené v Polsku

Z iniciativy sdružení tajemníků městských a obecních úřadů z Euroregionu Nisa byla prostřednictvím sekretariátu ERN v Liberci a Jelení Hoře zorganizována návštěva Městského úřadu v polské Lubani.

Po zářijové exkurzi do saského Löbau to byla další cesta k našim sousedům se stejným cílem - poznat a porovnat, jak fungují tamní samosprávné orgány.

Delegaci vedenou tajemníkem MÚ v Hrádku nad Nisou Sladkým a asistentkou sekretáře Euroregionu Nisa dále tvořili tajemníci z Chrastavy, Kamenického Šenova, Nového Boru, Raspenavy, Velkých Hamrů a Železného Brodu. V pátek 14. října byla přijata lubaňským místostarostou Mgr. Konradem Rovinským.

Po podrobném seznámení se strukturou a organizací úřadu, který spravuje čtyřicetitisícové město, došlo i na

odbornou diskusi. Hlavní tématy byly otázky volby gánů samosprávy, propojení samosprávných celků se státní správou, otázky kolem prázdných bytů a domů, stav městskosti a jeho řešení. Hosté měli možnost prohlédnout si historii proslulé radnice, kde má své sídlo muzeum a městská knihovna, ale také pracoviště starosty a volených městských orgánů jakož i městské policie.

Za účelem dobré informovanosti veřejnosti vydává radnice roční Report a lubaňský Dům kultury měsíčník "mía Lubańska". Kromě aktuálních zpráv z dění ve městě a jeho okolí věnuje velký prostor i vydávání regionálního televizního vysílání pro v atraktivní dobu vždy v od 14 hodin. Součástí práce byla i naše návštěva.

Jitka LOCHMA

Turistická burza Euroregionu

GÖRLITZ (SRN) (dop) - Dobré předpoklady k navázání kontaktů mezi východoevropskými a západoevropskými cestovními kancelářemi a dopravci nabízí německé město Görlitz. Předurčuje jej k tomu jeho geografická poloha v trojzemí SRN, České republiky a Polska.

Görlitzská burza se může stát tradičním místem v rámci turistických akcí pořádaných v SRN. Na pátek a sobotu (4. a 5. listopadu) jsou plánovány dny pro odborníky nabízející

expertům z obou částí možnost, aby předstoupili náměty v oborech přilehlých k hranici. Součástí turistické burzy je řada doprovodných akcí.

4. listopadu 1994 se koná workshop DIZ (dizajnování turistické centrály) cestovních kanceláří a zástupců cestovního ruchu.

Veřejnost dostane možnost se seznámit s turistickou cestou v sobotu 5. 11. a 6. 11. 1994, kdy jí budou otevřeny nejnovější zimní a letní sezóny.

LIBERECKÝ DEN 11. října 94

Čechy a Polsko se častují tunami popílku a jiných nečistot

KARPACZ (Polsko) - O analogických problémech, jež si vzájemně vytvářejí česká a polská strana, jednali v pátek v krkonošském Karpaczi ministr životního prostředí František Benda (KDU - ČSL) a jeho rezortní kolega Stanislaw Zelichowski, ministr ochrany životního prostředí, přírodních zdrojů a lesnictví Polské republiky.

Obě strany musí ubrat

Výstupem je podpis dohody o dvoustranné spolupráci. Mezivládní dohoda vyjasňuje priority v řešení problémů, kterými se budou zabývat společné expertní skupiny. Jedná se především o omezení emisí vysílaných z polských i českých elektráren přes hranice. Česká strana bude do konce roku 1998 produkovat v elektrárnách Chvaletice, Opatovice a Dětmárovice na Ostravsku jen tolik emisí, kolik snesou normy EHS. „Zákon ukládá všem provozovatelům velkých zdrojů znečiš-

tění opatřit je odsiřovacími technologiemi,“ uvedl Benda, „všechny elektrárny v koncernu ČEZ již provedly výběrová řízení na ně.“ Poláci zase musí upravit provoz elektrárny Turów, jež svými exhalacemi zničila lesy Krkonoš a Jizerských hor.

Zatímco Česká republika se už legislativou upravující ochranu životního prostředí podle vyspělé Evropy řídí, česká Polsko na schválení obecných principů v parlamentu. „Až Sejm projedná zásady emisní politiky, můžeme dělat zbývající opatření,“ uvedl Zelichowski.

Turów s odlučovači

Ministr Zelichowski dále sdělil, že v současné době jsou dva bloky turóvské elektrárny opatřeny nejmodernějšími odlučovači, v plánu je odstavení dalších tří bloků. Ve spolupráci s americkou firmou se chystá montáž výkonných odsiřovacích zařízení na další dvě věže. V roce 1998 výkon tepelné elektrárny klesne na

2 000 MW a odlučovače nebudou mít už jen dva bloky. Vzhledem k tomu, že i Polsko usiluje o vstup do Evropských společenství, bude produkce emisí z Turówa snížena na evropský standard.

Rozdílná metodika

Na tiskové konferenci oba rezortní kolegové uváděli rozdílná čísla týkající se objemu emisí, které si obě země posílají přes hranice. Zelichowski hovořil o čtyřech milionech tun popílku, jež dostávají od nás a o dvou milionech tun, jež pouští do českého pohraničí. Benda uvedl čísla de facto opačná. Pro náš list k tomu dodal ředitel odboru ochrany ovzduší MŽP ČR Karel Weiss: „Rozdíl je v metodice měření, proto jsou čísla natolik rozdílná. Obě strany se dnes shodly, že provedou společný výpočet a zavedou jednotný monitoring. Problém nezní kdo komu kolik. Obě země se musí přizpůsobit evropské metodice měření

emisí a odstraňovat příčiny, ne se bavit o důsledcích.“

Navzájem zamořené vody

Ministři jednali i o způsobu ochrany pohraničních vod, konkrétně o řece Nise, jež je znečišťována na českém území. V haldách polských pohraničních lignitových dolů zase vznikají kaly, které znečišťují potoky protékající českou obcí Višňová a celým Frýdlantským výběžkem na Liberecku. Starostka Višňové Marie Matušková pro SN uvedla, že polské nečistoty trvale zamořily spodní vody v obci. „Například jedné devadesátileté paní její děti již druhý rok dovážejí pitnou vodu v kanystrech. Její studna je nepoužitelná. Trvale je ohrožen i obecní zdroj né vody,“ sdělila Marie Marušková. Ministr Benda k tomuto konkrétnímu problému uvedl, že již byla vytvořena expertní skupina, která se bude causou Višňová zabývat.

Alena ROUBALOVÁ

LD 24. 10. 94

DALŠÍ STMELOVÁNÍ EVROPY SLOVINSKO HOSTITELEM EUROREGIONŮ

LIBEREC (ur) - Rada Euroregionu Nisa absolvovala v polovině října své 23. zasedání, tentokrát výjimečně na pozvání starosty Jablonce Mgr. Jiřího Musila na tamější radnici.

Hlavním bodem programu bylo odsouhlasení návrhu 35 projektů programu CROCO, předložených ministerstvu hospodářství. Týkájí se perspektiv vývoje ERN do roku 1999 a zaměřeny jsou na cestovní ruch, zlepšení technické infrastruktury regionu, kulturu, vzdělávání, podporu podnikání a trhu práce apod. Ing. Zámečník, tajemník ERN, byl určen k zastupování a prosa-

zování těchto návrhů na MH ve spolupráci s okresním úřadem.

Účastníci zasedání rozhodli také o obeslání 6. evropská konference hraničních regionů, jejímž organizátorem je vedle Kongresu místních a regionálních samospráv poprvé i Evropský parlament. Konala se ve slovinské Ljubljani 13. až 15. října. Hlavními tematickými okruhy jednání byl hospodářský rozvoj pohranič-

ních regionů v zemích střední a východní Evropy, problémy etnických menšin, úloha masmédií, výsledky nedávného vídeňského summitu a role Rady Evropy při spolupráci přesahující hranice.

Za českou část ERN se konference zúčastnili předseda ERN a starosta Rumburku Václav Pohl a tajemník ERN Ing. Jaroslav Zámečník, CSc., kteří zde prezentovali řadu realizovaných projektů našeho regionu.

Region 24. 10. 94

MAASTRICHT REGIONÁLNĚ

LIBEREC (ur) – Na pozvání vlámské vlády přijali ve dnech 22. až 25. září členové rady Euroregionu Nisa pozvání k jednání na zasedání belgicko-holandsko-německé komise o rozvoji spolupráce v evropských regionech v belgickém Maastrichtu.

Za českou stranu se zúčastnili – tajemník ERN Ing. Jaroslav Zámečník, členové rady ERN RNDr. Josef Ježek (ODA) a Ing. Karel Hrdý (ČSSD) a koordinátor pracovních skupin ERN ing. arch. Miroslav Ulmann.

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 2

MAASTRICHT REGIONÁLNĚ

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Spolupráce mezi naším regionem a vlámskou vládou (Belgie) v rámci programu pomoci zemím střední a východní Evropy byla formálně navázána na podzim 1992 a organizátorem se stal Euroregion Maas-Rhein – trojzemí Belgie, Holandska a Německa. Pomoc spočívá ve finanční spoluúčasti na technickém vybavení české a polské kanceláře ERN, ve zřízení počítačového propojení center v Ži-

tavě, Liberci a Jelení Hoře a ve výměně informací o způsobu spolupráce v západní Evropě.

Eropské regiony vznikaly rádo-
vě před dvaceti lety. Za určitou
dobu si vydobýly takové postave-
ní, že jednotlivé vlády uznávají je-
jich nezastupitelné postavení
v pohraničí a využívají těchto dob-
rovolných aktivit pro práci v růz-
ných komisích.

Také Česká republika, která po-
depsala asociační dohodu
o přidružení k Evropské unii, je pří-
jemcem podpory EU se zkratkou
CROCO. Projekty z tohoto progra-
mu by měly být zaměřeny v dal-
ších letech na zlepšení technické
infrastruktury (např. přechody, sil-
nice, čističky odpadních vod) i na
projekty v cestovním ruchu (stez-
ky, informační turistická centra
atd.), podporu trhu práce, kultury
a vzdělávání.

Region 7. 10. 97

KOMU PATŘÍ PROGRAM CROCO MINISTERSTVO, KTERÉ ODMÍTÁ SPOLUPRÁCI

PRAHA – LIBEREC (ur) – Pracovní schůzka o pohraničních regionech sousedících se státy Evropské unie (pro nás SRN a od r. 95 Rakousko) se uskutečnila v pátek 30. září na Ministerstvu hospodářství ČR.

Jednalo se především o projektech, jejichž konečný efekt přesahuje hranice jednotlivých států, což platí například o projektu CROCO (cross-border cooperation = hranice přesahující spolupráce).

POKRAČOVÁNÍ NA STRANĚ 2

MINISTERSTVO, KTERÉ ODMÍTÁ SPOLUPRÁCI

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Výše uvedený program znamená pro rok 1994 celkem 850 milionů korun od partnerského Euroregionu Maas-Rhein (Belgie, Holandsko, SRN) na investice v pohraničních regionech ČR. O tuto částku byl zkrácen program PHARE na placení zahraničních konzultantů a studentů, a přesto nebyl celorepublikově vyčerpán ještě ani z poloviny. Toto odvážné tvrzení sice nezaznělo na výše uvedeném setkání, ale pronesl je jeden z nejvyšších reprezentantů ministerstva hospodářství. Podle něj je možné prostředků programu CROCO použít například v Pardubicích na čističku odpadních vod na Labi (!), protože tak bude nejlépe dokázán kladný dopad realizace projektu pro německou stranu.

Vedení Euroregionu Nisa předpokládalo, že bude potřeba připravit návrh dlouhodobého programu využití prostředků programu CROCO pro období 1995 až

1999. Je to běžná praxe v EU i jiných euroregionech západní Evropy. Předlohou posloužil podobný materiál z ER Rhein-Waal, a tak vznikl návrh na využití prostředků zmíněného programu v technické infrastruktuře pohraničí (přechody, silnice, cyklistické stezky, informační turistická centra apod.), kultuře, vzdělávání i oblasti zlepšení podmínek podnikání a trhu práce.

V červnu byl tento materiál zaslán ministerstvu hospodářství i dalším kompetentním orgánům. Teprve v září se ovšem začalo MH otázkami spojenými s projektem CROCO zabývat v souvislosti s blížící se pracovní schůzkou v Praze.

V případě okresů Liberec, Česká Lípa a Děčín byl pak využit zpracovaný program Euroregionu Nisa. Jak jednoduché!

V srpnovém pořadu DEBATA na ČT I sice ministr Zieleniec řekl, že vláda prokazatelně činnost euroregionů podporuje, zatím ovšem

podle názoru vedoucích pracovníků ER spíše morálně. A o tom, že ER podporují vládu i ministerstvo hospodářství, patrně v té době nevěděli... A navíc – podle směrnice Komise EU upravující využití projektu CROCO má být zástupce každého euroregionu ve společné komisi, která bude vybírat projekty vhodné k realizaci. MH ČR ovšem této léty ověřené praxe nevyužilo a zřídilo komisi vlastní, bez regionálních představitelů!

Za všechny vyjádřil nespokojenost s tímto stavem předseda Okresního úřadu Klatovy na schůzce 30. září: „Ministerstvo hospodářství vyjadřuje postoj, že se nepotřebuje dělit o možnost rozhodování a cítí se být nejznalejší situace v pohraničních regionech. Tento přístup se ve finále většinou ukáže jako drahý a strnulý!“

Jestli je to tak v pořádku, necháme na vaší úvaze. Neděláme si naděje, že právě prezentovaný názor dojde na inkriminovaná místa a bude vyslyšen, ale co kdyby...

Region 7.10.94

Program na příštích pět let

LIBEREC (av) - Referáty pro regionální rozvoj okresních úřadů pohraničních oblastí mají do pátku předložit Ministerstvu hospodářství ČR dlouhodobé projekty do roku 1999, financované v rámci programu CROCO.

Okresy Liberec, Česká Lípa a Děčín využijí vypracovaný program Euroregionu Nisa. SN to včera potvrdil sekretář jeho české části Jaroslav Zámečník. „V euroregionu jsme program vypracovali vlastními silami,” konstatoval. Podle slov Zámečníka Ministerstvo hospodářství ČR zpočátku nereagovalo na nutnost jeho vypracování, avšak ve druhé polovině září se „probudilo a pověřilo své podřízené úředníky o

promptní vypracování programu”. Prostřednictvím programu CROCO bylo letos na investice v pohraničních regionech uvolněno 850 miliónů korun. „O tuto částku byl zkrácen program Phare, který byl na zaplacení zahraničních konzultantů a studií a nebyl přesto ani z poloviny v ČR vyčerpán,” řekl Zámečník.

Ze směrnice Komise Evropské unie, která upravuje využití programu CROCO, vyplývá, že pro pohraniční region mezi Evropskou unií a ČR by se měla vytvořit komise složená ze zástupců hraničních regionů, kterou Ministerstvo hospodářství ČR sice zřídilo, ale „bez regionálních představitelů,” zakončil Zámečník.

O HRANIČNÍCH PŘECHODECH

AKTIVITY EUROREGIONU NISA

ČEŠTÍ A POLŠTÍ EXPERTI V KARPACZI

Ve dnech 19. až 21. září 1994 se v polském Karpaczi (voivodství Jelenia Góra) uskutečnilo 3. zasedání českých a polských expertů o hraničních přechodech. Jednání byli přítomni i zástupci Euroregionu Nisa, a proto jsme požádali jeho tajemníka Ing. Jaroslava Zámečníka, CSc. o několik informací v následujícím rozhovoru:

● **Pane inženýre, nedávno** byli zástupci Regionu přítomni setkání polských a českých starostů na frýdlantské radnici, kde se mluvilo o přípravě otevření přechodů Nové Město pod Smrkem - Czerniawa Zdrój a Kunratice - Bogatynia. Co je v této věci nového po jednání v Karpaczi?

„Obě delegace (česká i polská) vyslovily při jednání souhlas se zrušením regionálního omezení u přeprav nákladními vozidly do 3,5 tun na přechodu Habartice - Zawidów a stejné rozhodnutí bude platit i pro budované přechody Nové Město p. S. - Czerniawa Zdrój a Kunratice - Bogatynia. Podle sdělení polské strany tu mají být dokončeny stavební práce a zahájen provoz v 1. čtvrtletí 1995. Rovněž v Habarticích bude dán do provozu nový objekt asi 100 metrů od dosluhujícího přechodu.”

● A další přechody?

„Polská strana informovala o negativním stanovisku v otázce rozšíření dopravy na hraničním

přechodu Hrádek nad Nisou - Porajow o autobusovou linkovou dopravu z Liberce až do Žitavy. Technické parametry celních i odbavovacích prostorů by tímto způsobu dopravy vyhovovaly, včetně jednoho kilometru polské silnice mezi oběma přechody, impuls ovšem musí přijít od polských kompetentních orgánů, což se neděje.

O přechodu Srbská - Miłoszow se obě strany dohodly, že bude otevřen pro cyklisty, motoristy i pěší v dohledné době (zájem polské strany).“

● Turistické stezky projednávány nebyly?

„Byly, při jednání došlo k diskusi o zřízení přechodů na turistických stezkách, kde by nebyly zřízeny stálé hraniční objekty kontrolní orgány. Bylo by to zvlášť příjemné v zimě v Jizerských horách, protože by se dalo na běžkách zajíždět do polské části. Návrh předložila česká strana, koncem roku 1994 by měl být schválen.”

Děkuji. Věra URBÁNKOVÁ

LD 5.10.94

Regim 7.10.94

**Záci hudebních škol z Jablonce n. N.,
Liberce a Varnsdorfu hráli v Bonnu**

KONCERT S PREZIDENTEM

BONN (ČTK) — Mládežnický orchestr Europera, vytvořený z posluchačů českých, saských a polských hudebních škol v euroregionu Nisa, se představil včera večer v německé sídelní metropoli Bonnu. Proinentním hostem koncertu byl spolkový prezident Roman Herzog.

Sedmdesátičlenný orchestr zahrál skladby Bedřicha Smetany, Frederika Chopina, Wolfganga Amadea Mozarta, Antonia Vivaldiho a Ludwiga van Beethovena.

Pořadatel koncertu, jímž byla německá spolková země Sasko, si pro jeho realizaci vybrala bonnské muzeum poválečné německé historie — Dům dějin SRN. V tomto moderním stánku, který byl otevřen letos

v červnu, představil divákům soubor Europera saský zemský premiér Kurt Biedenkopf. Orchester podle jeho slov „utváří část budoucnosti Evropy“.

Soubor Europera vznikl v roce 1992 a klade si za cíl v česko-polsko-německém trojúhelníku přispívat k porozumění mezi národy. Hrají v něm nejlepší žáci 12 hudebních škol z Turnova, Jablonce nad Nisou, Liberce a Varnsdorfu (CR), Gorlitzu a Žitavy (SRN),

Walbrzychu, Zhořelce, Jelení Góry, Legnice a Boleslawce (Polsko). Dirigenti se každým rokem střídají a letos tuto úlohu převzal Miloš Krejčí, který je v současné době dirigentem Hudebního divadla v Gorlitzu.

O dojmy z koncertu se německý prezident Roman Herzog podělil s ČTK a označil je za vynikající. Ocenil především „nakažlivé nadšení“ mladých lidí ze smíšeného česko-polsko-saského orchestru. Takové koncerty jsou podle německého státníka důležité, protože když se setkávají lidé z různých národů, vzniká z toho přátelství, trvající po desetiletí.

SD

24.9.94

Němečtí hasiči ze Žitavy pomohli včasným zásahem uhasit požár v Hrádku nad Nisou

Hrádek nad Nisou — Požár v dřevozpracujícím podniku, který se nachází přímo v centru Hrádku nad Nisou, by patrně způsobil velké škody, pokud by do tohoto pohraničního města včas nepřijeli hasiči ze sousední německé Žitavy. V Hrádku totiž právě byla porucha telefonní sítě, takže nebylo možné povolat na pomoc profesionální hasiče z Liberce.

Když se dvanáct minut po vyhlášení poplachu přidaly k tamním dobrovolným sborům čtyři německé hasičské vozy s nejmodernějším vybavením, podle starosty města Milana Faltuse už šlehaly plameny do výše téměř pěti metrů. Českým a německým hasičům se však společně podařilo požár v podniku zlikvidovat a zabránit i jeho rozšíření na další objekty. Celková škoda, kterou ohně napáchal, tak nepřesáhla půl milionu korun.

Žitavští hasiči se do Hrádku dostali na základě vzájemné smlouvy přes česko-německý pěší hraniční přechod v blízké Hartavě. Po silnici by jinak museli přejet německo-polský a potom ještě

polsko-český silniční přechod. Přitom průjezd přes Polsko bývá často komplikovaný a zatím ho nezaručuje žádná příhraniční dohoda. V Hartavě po naléhavé výzvě stačilo, aby celníci vytáhli ze země zábranu proti průjezdu motorových vozidel, a němečtí hasiči měli volnou cestu.

Začátkem srpna naopak hasiči z Hrádku nad Nisou pomohli v Německu při likvidaci ropné havárie, která vznikla na řece Mandavě. Několik centimetrů vysoká masná skvrna se po jejich zásahu zastavila na norné stěně dvacet metrů před soutokem s Nisou nedaleko polské hranice.

V Žitavě si tamní obyvatelé nedávno postavili špičkově vybavenou hasičskou zbrojnicí, která nepostrádá zařízení, na nichž se dají cvičně vytvářet podobné podmínky, s jakými se hasiči setkávají při požárech. Zatímco sbory z jiných německých regionů cvičí v Žitavě za poplatek, hrádečtí hasiči mohou tamní trenážery využívat zcela zadarmo.

MILOSLA LUBAS

MF srpen 94

Klaus skeptický k euroregionům

Liberec — Své pochybnosti o potřebě euroregionů i vyšších územněsprávních celků vyjádřil na dnešním setkání s radou města Liberce předseda vlády Václav Klaus. Po ukončení setkání to ČTK řekl náměstek libereckého primátora František Sokol. Dodal, že premiér nicméně projevil pochope-

ní pro zájem příhraničních obcí různých států o vzájemnou spolupráci v euroregionech.

Na setkání se studenty Podještědského gymnázia v Liberci Václav Klaus popřel domněnky, že si budou muset studenti v plném rozsahu platit svá studia na vysokých školách.

LIDOVÉ NOVINY 21.9.94

Jak se rodí knižní průvodce po Euroregionu Nisa

Málokdo při vyslovení názvu sdružení Euroregion Nisa (ERN) si tuto občanskou aktivitu dá do souvislosti s kulturní činností. A právě při euroregionu pracuje skupina pro kulturu, která sama organizuje některé akce nebo je jejich spoluúčastníkem.

Dlouhodobým projektem skupiny ERN, jak nám sdělila asistentka sekretáře české části Ing. Jitka Lochmanová, je záměr vydat knižní publikaci, která by byla zároveň turistickým a kulturním průvodcem po celé části euroregionu. Měla by být dostupná široké veřejnosti jako rukověť vypovídající o historických a kulturních pamětihodnostech, turisticky atraktivních a přírodopisně pozoruhodných místech.

Cílem projektu je tedy komplexně zahrnout do jedné publikace přehledné informace o česko-polsko-německém

území. Ledaskomu se může zdát, že jde o zbytečnou záležitost a potřebné informace si zájemci vždy seženou. Opak však tvrdí autoři námětu a naopak vycházejí ze skutečného stavu, kdy obsažnějších a propagačně naučných materiálů je na trhu nabídky v celém Euroregionu Nisa nedostatek.

Každá myšlenka a nápad je věc jedna, druhá pak jejich realizace. I když projekt má ideovou podporu starostů a podnikatelských aktivit, prochází porodními bolestmi ve formě nedostatku finančních prostředků. Navíc se letos v květnu situace zkomplikovala při závěrečných přípravách podkladových materiálů. Německá strana totiž podala návrh na změnu obsahové skladby a v důsledku toho i celkové koncepce zamýšlené publikace. I přes tento zá-

drhel však aktivity české skupiny pokračovaly. V současné době je materiál o české části ERN jak po stránce textové, tak obrazové kompletně připraven k tisku.

Na naši otázku, co bude dál s publikací, pokud se nezaktivizují polští a němečtí partneři, jsme se od Ing. Lochmanové dozvěděli, že pak bude vydán kulturní a turistický průvodce pouze české části. Kromě toho podotkla, že jeho rychlejší realizaci by napomohla pomoc sponzorů.

Závěrem jen stručná zmínka: na projektu se podílí řada osobností nejrozličnějších oborů, z nichž alespoň jmenujme Aloise Čvančaru, ředitele Severočeského muzea v Liberci, který je garantem české části obsahu publikace.

(dv)

LD 25.8.94

Sedmdesátičlenný orchestr z deseti měst tří zemí

LIBEREC (vod) - Do kulturní náplně české části Euroregionu Nisa patří mimo jiné příprava vlastních projektů. Jedním z nich je dnes již mezinárodně uznávané symfonické hudební těleso EUROPERA - sedmdesátičlenný studentský orchestr. Je složen ze žáků hudebních a uměleckých škol v Liberci, Jablonci nad Nisou, Turnově, Varnsdorfu a z žáků škol dvou německých a čtyř polských měst.

Europera, doprovázený libereckým dětským sborem Severáček, má za sebou řadu zdařilých koncertů a letošní sezónu uzavře začátkem září vystoupením v Žitavě. Příprava na koncertní sezónu tak velkého hudebního tělesa a navíc ze tří států si vyžaduje

maximální organizační úsilí, jakož i zajištění vhodných prostor a dostatečného finančního obnosu. Zkoušky se proto obvykle realizují v jednom týdenním soustředění.

Projekt vzniku tohoto orchestru byl od samého počátku podporován Euroregionem Nisa, který jej také doporučil k přijetí do programu finanční podpory komise pro kulturu Rady Evropy. Ta jej v loňském roce z celkového počtu 74 vybrala mezi deset nejlepších a ocenila finanční odměnou ve výši 25 tisíc francouzských franků. I letos společně s dalšími dvěma projekty byl doporučen k zařazení do programu podpory.

LD 25.8.94

LIBEREC

Setkání armád na Nise

LIBEREC (kal) - Pěťasedmdesát vybraných vojáků z české, německé a polské armády bude až do pátku pobývat v jednotlivých částech Euroregionu Nisa. Smyslem jejich setkání je demonstrovat spolupráci armád v nových evropských podmínkách.

Více než sedm desítek vojáků tří států demonstruje vůli po klidném soužití

LIBEREC (kal) - Na třídenní pochod, kterým chtějí vybraní zástupci armád Polska, Německa a České republiky demonstrovat dobrou vůli k soužití v příhraničních oblastech, se vydalo sedmdesát pět vojáků.

Včera vyšli z německé Žitavy a směřovali do Hrádku nad Nisou (odtud snímek Miroslava Rady), Liberce, Habartic a Zhořelce, kde akce v pátek skončí.

Doufám, že se už nikdy nebude opakovat historie z let 1938 a 1968," řekl vojákům starosta Hrádku nad Nisou Ing. Milan Faltus na hraničním přechodu na česko-polské hranici.

Po krátkém úvodním slově se všichni hosté, mezi nimiž nechyběl ani saský ministr vnitra Heinz Egert a přednosta OÚ Liberec Jaroslav Mráz, přidali k pochodu vojákům, aby s nimi absolvovali dvoukilometrový úsek k hradecké radnici.

Tam nastoupili vojáci do autobusů a odjeli se do Liberce ubytovat.

Zítra je čeká na střelnici v Rynolticích soutěž ve střelbě a přechod na polské území ve Frýdlantském výběžku. V Polsku budou soutěžit v překážkovém běhu a prohlédnou si dělostřelecký útvar poblíž Zhořelce.

Ó "mírový pochod" projeví obrovský zájem německé

sdělovací prostředky. Celou trasu z Žitavy do Hrádku n. N. doprovázelo účastníky pět televizních štábů z celého Německa.

Reportérka státního televizního kanálu ZDF položila otázku jednomu na náměstí postávajícímu hradeckému důchodci: „Co říkáte takovému vojenskému pochodu?“

„Je dobře, když se takhle dávají národy dohromady," řekl pětasedmdesátiletý Bedřich Vaňátko, „a ne jako v Jugoslávii. Jde o to, aby toho bylo pořád víc, aby lidi zapomínali na to špatné. Chtěl bych se ještě dočkat, až bude na světě jednou provždy mír.“

Dohoda o kontrolních dnech

Hraniční přechod Kunratice—Bogatynia

FRÝDLANT (jas) — Včera se na Městském úřadě ve Frýdlantě uskutečnila reciproční schůzka starosty J. Mráze s představiteli polské Bogatynie. Cílem bylo upřesnit a potvrdit jednání z 2. srpna v Bogatyni o výstavbě hraničního přechodu Kunratice — Bogatynia.

Dle dohody mezi vládami ČR a Polska vybuduje tento přechod Polsko. Bude na polském území a kromě čtyř odbavovacích pruhů zahrnuje nezbytné objekty pro pracovníky našich i polských pasových a celních orgánů. Dle zástupce starosty T. Kucharského, který včera Bogatynii zastupoval, si vybudování přechodu vyžádá na 9 miliard zlotých. Původní termín otevření přechodu

k 1. říjnu byl už posunut na 1. ledna 1995. Vzhledem k tomu, že na místě přechodu je dosud stále zelená louka a obavy z ohrožení i nyníějšího termínu jsou oprávněné, vyvolal frýdlantský starosta obě schůzky. Na té, včerejší byly dohodnuty termíny kontrolních dnů, zhruba po měsíci, kterých se pochopitelně zúčastní i zástupci Frýdlantu. Obavy kupodivu nesdílí polská strana, když

T. Kucharski pak přímo na místě hýřil optimismem.

Přechod na katastru obce Kunratice má nesmírný význam zejména pro Frýdlant a pro sousední Bogatynii. Mezi oběma městy je spojení po silnici zatím přes Habartice, což je zhruba 40 km. Otevřením přechodu se trasa zkrátí na 8 km, z nichž 6 km je na našem území a navíc tento přechod zkrátí spojení Frýdlantu se Žitavou. Úkolem naší strany je rozšířit a zpevnit stávající komunikaci na našem území, což už probíhá, neboť přechod bude sloužit nejen pěším a cyklistům, ale i pro osobní auta a případně i pro kyvadlovou trasu autobusů.

Společný pochod vojáků

PRAHA (ČTK) — Společný pochod mezi německou Žitavou, Libercem a polským Zhořelcem uskuteční 16. až 19. srpna vojáci z České republiky, Polska a Německa. Cílem je navázat bližší kontakty mezi příslušníky těchto armád a také s veřejností v pohraničních oblastech. ČTK to včera sdělil tiskový mluvčí ministerstva obrany Zdeněk Borkovec.

Pochod se podle jeho informace uskuteční z německé iniciativy. Vo-

jáci, poddůstojníci a důstojníci — třiatdvacet z každé armády — se v úterý 16. srpna vydají ze Žitavy přes Hrádek nad Nisou do Liberce a odtud přes hraniční přechod Habartice do polského Zhořelce a dále do německého Zhořelce na druhé straně Lužické Nisy. Z české armády se pochodu zúčastní vojáci z 1. tankové divize ve Slaném, 1. brigády chemické ochrany v Liberci a 5. strážní roty z Hněvic.

SD 11.8.94

Evropská a česká triatlonová špička změří síly na Liberecku

LIBEREC (sis) - Evropská a česká triatlonová špička, včetně loňského vítěze Evropského poháru Oliviera Bernharda, se dnes a zítra sejde na Liberecku, aby změřila své síly ve třetím ročníku Eurotriathlonu, jehož součástí je v letošním roce Akademické mistrovství České republiky. To je současně kvalifikací pro zářijové Akademické mistrovství světa v Nantes (Francie) a generálkou před Akademickým mistrovstvím světa, které se bude konat v roce 1996 právě na trati Eurotriathlonu.

Vlastní závod je zatím jako

jediný na světě, který vede územím tří sousedících států (SRN, Polsko, ČR). Myšlenka o pořádání závodu na teritoriu více zemí, kdysi odělovaných neprostupnou zdí, provázela nápad o založení nadace „Železná opona“. Celý projekt našel odezvu i u předsedy MOV J. A. Samaranche.

V prvním ročníku Eurotriathlonu zvítězil René Miličovský a na cenách bylo rozděleno 10 tisíc korun. Druhý ročník za účasti 70 špičkových závodníků, s výjimkou brněnského klubu Kepák (Kočař, Milichovský), vyhrál

Jiří Seidl a na cenách bylo rozděleno již 100 tisíc korun. Pro letošní, třetí ročník, je připravena k rozdělení částka 147 tisíc korun v kategorii mužů, 10 tisíc v kategorii žen a 20 tisíc v soutěži akademiků. Klíč pro přijímání závodníků k soutěži je omezen propustností tratě, a tak může startovat z ČR 80 (z toho 40 akademiků), z Polska 40 a z Německa 20 triatletů.

Eurotriathlon se uskuteční v neděli 19. června v Hrádku nad Nisou, kde se poplave 1,5 km na Kristýně, cyklistická trať 40 km povede z Hrádku nad Nisou do Rynoltic a

znovu přes Hrádek do Polska s cílem v Žitavě v Německu. Běžecská část 10 km bude odstartována na žitavském náměstí a povede podél řeky Nisy, přes Hartavu a Kristýnu na hradecké náměstí, které bude i dějištěm vyhlášení konečných výsledků. Start závodu je ve 14 hodin.

Na dnešní dopoledne připravili pořadatelé ještě Sprint triatlon a Podnikatelský triatlon v ulicích Liberce se začátkem v 10 hodin.

Hlavním sponzorem této významné sportovní akce je Agroplast Liberec.

Již 117 obcí, měst a institucí v euroregionu NISA

Tříletá spolupráce nese ovoce

Myšlenka založení euroregionu Nisa vznikla již v roce 1990, konkrétní podobu však získává 23. až 25. května 1991 na konferenci Dreiländereck v německé Žitavě, kde je vyhlášeno memorandum účastníků na podporu příhraničních regionů zúčastněných států. Koordinace hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje, pozvednutí životní úrovně obyvatel a zlepšení přírodních a životních podmínek v regionu, to jsou základní cíle, kterých chce toto sdružení dosáhnout. Předsedy regionální rady české části a člena prezidia euroregionu Nisa Václava Pohla jsme se proto zeptali:

■ **Pane předsedo, jak byste zhodnotil dosavadní činnost této nadnárodní instituce?**

V průběhu dosavadních tří let se v rámci euroregionu Nisa podařilo například vypracovat regionální projekt hospodářského rozvoje, byla vytipována místa nových potřebných hraničních přechodů a shromážděna potřebná dokumentace k jednání o otevření těchto přechodů. Podařilo se zajistit prostředky na vybudování regionální sítě stanic pro monitorování stavu ovzduší, byly zahájeny práce na projektech zlepšení životního prostředí české části euroregionu, viz rumburská odpočívka kamionů, a práce zahájené na výstavbě kanalizačního sběrače na řece Mandavě protékající aglomerací Rumburk — Seifhennersdorf — Varnsdorf, výstavba čistírny komunálních odpadních vod pro Liberec a Jablonec a další aktivity. Došlo také k podstatnému

snížení výroby elektrické energie v zastaralých východoněmeckých elektrárnách a byly započaty práce na studii využívání odpadního tepla z elektrárny Turow pro vytápění přílehlých městských aglomerací. Na české straně se to týká Liberce, Jablonce, Frydlantu, Nového Města pod Smrkem a také Varnsdorfu.

■ **S jakými nedostatky se euroregion Nisa v současné době potýká?**

Musíme si uvědomit, že toto sdružení tvoří tři různé vyspělé země. Brzdou činnosti je např. skutečnost, že Česká republika ani Polsko nejsou zatím ještě členy Evropského společenství. Jen z tohoto faktu mohou vyplynout určité, zejména legislativní obtíže. Každopádně pocítujeme nedostatečnou politickou váhu euroregionu. Je proto nutné vytvářet širší publicitu na všech možných úrovních, zlepšit infor-

movanost vlastních členů a dávat výrazněji najevo společnou vůli ministerstev a vládám jednotlivých zemí. Dále je potřeba hledat cestu k vytvoření rozsáhlejšího fondu i cesty k podpůrným fondům Evropského společenství.

■ **Jaké jsou priority do dalších let?**

Pochopitelně, že se nemohu zmínit naprosto o všech, ale je přirozené, že hlavní úkoly vyplývají zejména z oblasti tvorby a ochrany životního prostředí, energetiky, regionálního plánování, hospodářství, dopravy, cestovního ruchu, školství, zdravotnictví a kultury. Zdůraznit bych chtěl nutnost vybudování silničního propojení nadregionálního významu. Na mysli mám výstavbu rychlostní silnice Liberec — Žitava — Weissenberg, jakožto ekonomicky a ekologicky výhodného napojení České republiky na německo-polský dálniční systém, projekt silničních obchvatů Rumburk a Neugersdorf s využitím stávajících parkovišť kamionů a výstavbou celniště. Opomenout nelze ani obnovu železničních spojení a snahu zvýšit propustnost hranic.

JAROMÍR KULHÁNEK

V ČELE ODPŮRCŮ STAROSTOVÉ JEDY KOUSEK OD HRANIC

Nejostřeji se zatím v Euroregionu Nisa ozývají proti plánované stavbě skládky nebezpečných odpadů u Žitavy zástupci polské strany. Na 6. zasedání tripartitní rady Euroregionu v Jablonci chtěli formulovat společný protest saské vládě.

Představitelé německé části přešli problém totálním mlčením. Naši zástupci navrhli mírnější

postup. Ve schváleném usnesení se tak konstatuje, že rada euroregionu vyjadřuje hluboké znepokojení a žádá předložení podrobných informací o budoucí skládce. Těch je dosud minimum.

„Kdyby tady Němci požádali o podporu euroregionu, určitě by se jim ji dostalo,“ řekl po skončení jednání sekretář české části mezinárodního sdružení Ing. J. Zámečník. „Nelze ovšem vyvíjet tlak na saskou vládu, aby projekt zastavila. To nám nepřísluší.“

V Německu se zatím ozývají proti skládce hlavně obyvatelé Žitavy a okolí. V čele šiků odpůrců jdou starostové. Návrh na podobnou aktivitu našich „mužů na radnicích“ zazněl i na posledním zasedání rady české části euroregionu. Nemělo by se tak ale dít

pod jeho praporem. Byly by totiž překračovány pravomoci. Státní úředníci, kteří jsou členy sdružení, by se mohli dostat až do kompetenčních sporů s naší vládou. Do přímého jednání se saským musí vstoupit naše ministerstvo životního prostředí. Základní kusé informace o problému už údajně má. Podrobnější by si měli Bendovi úředníci vyžádat z Německa.

„Euroregion nejsou Děti Země ani Greenpeace. Náš obezřetný přístup není projevem nezájmu, ale vychází z pragmatismu. Divíme se, jak se v Rakousku bojuje proti Temelínu. Přitom mají Rakušané podobná zařízení u maďarských a švýcarských hranic – a ta ji nevadí. Neměli bychom dělat to samé. Skládku nesmějí chtít především sami Němci,“ dodává J. Zámečník.

(dš)

EUROREGION NISA SLAVÍ TŘETÍ VÝROČÍ SVÉ EXISTENCE V REALITĚ EVROPSKÉ SPOLUPRÁCE

LIBEREC (na) – Euroregion Nisa založený v květnu 1991 představuje území na rozhraní SRN, PR a ČR. Na severu čech se k tomuto dobrovolnému sdružení přihlásilo 114 měst a obcí v 5 okresech s přibližně 500 tisíci obyvateli.

„V Evropě dnes registrujeme 70 sdružení, která se svým charakterem přibližují euroregionům. Už dříve, než vznikl Jednotný vnitřní trh Evropského společenství, docházelo na hranicích mezi členskými zeměmi k něčemu, co vypadalo jako samovolný pohyb v jednotné Evropě bez hranic. Především to bylo v trojúhelníku Německo, Nizozemsko a Belgie,“ konstatoval předseda rady EN Václav Pohl. V současnosti působí v našich příhraničních oblastech se státy EU Euroregio Egrensis a k němu přibýly euroregiony Šumava, Nisa, Labe a Krušnohoří. EN je přitom jediným třínárodním svazkem, který odráží celou mozaiku středoevropských problémů.

Sekretář české části EN Jaroslav Zámečník v rámci hodnocení tříleté působnosti dobrovolného sdružení měst a obcí je spokojen s výsledky. Daří se příznivě ovlivňovat životní prostředí v oblasti, která je nazývána jako černý trojúhelník. Pokračuje dobrá spoluprá-

ce na poli energetiky, dopravy, regionálního plánování, cestovního ruchu, školství, sportu a hospodářství. Euroregion Nisa garantuje desítky společných projektů. „Teprve po tříletém působení se nám daří získávat potřebné finanční prostředky. Stálý zdroj máme

z členských příspěvků. Za výraznou finanční pomoc můžeme považovat pomoc saské vlády, která 29 milionů korun přispěla na výstavbu kanalizační stoky ve Varnsdorfu. Jeden milion DM rovněž vyčlenila saská vláda a EU na zpracování společného ekologickoenergetického konceptu a podobně,“ řekl J. Zámečník. V letošním roce očekávají na rozvoj těchto pohraničních území z prostředků EU částku 25 milionů.

Region 23. 5. 1994

V květnu uplynou tři roky od památné žitavské konference

Peníze pro euroregion NISA

Letos v květnu uplynou tři roky od vzniku euroregionu Nisa. Je to dobrovolné, hranice přesahující zájmové společenství okresů, měst a obcí z příhraničních oblastí Čech, Německa a Polska. Tvoří jakýsi trojúhelník, v jehož středu, nedaleko Hrádku n. N., se hranice oněch tří zemí stýká.

Připomeňme, že společenství vzniklo z vůle představitelů komunálních institucí, z potřeby spojit síly k řešení podobných, či dokonce shodných záměrů rozvoje spravovaných a po léta zanedbávaných území. Vzorem jim byly a nadále jsou obdobná regionální společenství v západních zemích Evropy, úspěšně fungující již dvě desetky let. Také ony euroregiony musely zpočátku čelit odmítavým postojům svých vlád, posuzujících iniciativu příhraničních regionů o hranice přesahující spolupráci jako pokus o oslabení pravomoci centrálních institucí. Podobné obavy se však ukázaly malichernými a dnes vlády západoevropských zemí naopak poskytují euroregionům nemalou podporu. Navzdory těmto zkušenostem nebyl vznik euroregionů vítán ani u nás a konkrétně EN byl dokonce obviňován ze snahy o oddržení části pohraničí od republiky a z ožiování myšlenky Šudet.

Díky tomu, že se propagátoři nezbytnosti přeshraniční spolupráce nenechali odradit, nastává obrát vlády, alespoň většiny ministrů, v pohledu na euroregiony obecně a zvláště na EN. Nesporně tomu napomohl jak postoj vlády Saská, tak i přímo sídla Evropské unie v Bruselu, kde právě EN, ve srovnání s ostatními euroregiony po celé hranici se zeměmi střední a východní Evropy, posuzují za oblast, která dospěla nejdále. Uvedené hodnocení je totiž podloženo jak dílčími konkrétními výsledky, prakticky ve všech formách společenského a hospodářského života, tak zejména zpracovanými projekty rozvoje celého regionu.

Zatímco zpočátku se EN dostávalo podpory především morální, přichází v současné době již také pomoc finanční. Dokumentovat to lze na příkladu české části EN, ve které je na základě dobrovolného členství sdruženo 113 měst a obcí z okresů Liberec, Jablonec n. N., Česká Lípa, Děčín a Semily, dále všech pět okresních úřadů a od letošního roku také jako kolektivní člen Hospodářská komora v Liberci. Zhruba je to 420 tisíc obyvatel. Stejně jako celý euroregion, tak i jeho česká část začala hospodářit s penězi, získá-

nými z členských příspěvků, stanovených ve výši 1,50 Kč na obyvatele za rok. Takto bylo za roky 1992 a 1993 vybráno 1,2 mil. Kč a dalších 800 tis. Kč činil příspěvek okresních úřadů. Kromě úhrady provozních nákladů na činnost nezbytných orgánů EN, byly peníze použity například na vydání propagačních a informačních materiálů, na spolupořádání kulturních a sportovních akcí, na stáž studentů v Německu a podobně. Nepochybně i to přesvědčilo vlivné evropské činitele o životaschopnosti EN a o tom, že poskytnuté prostředky budou účelně využity.

Zatím nejvýraznější konkrétní finanční příspěvek, zhruba ve výši 29 mil. Kč, poskytla saská vláda na realizaci projektu čištění odpadních vod v oblasti Rumburk — Seifhennersdorf — Varnsdorf, přičemž uvedená částka bude použita na výstavbu kanalizační stoky ve Varnsdorfu. Loni v listopadu dostal EN z prostředků Saská a Evropské unie jeden milion DM na zpracování ekologicko-energetického konceptu Sasko — Čechy — Dolní Slezsko. Na jeho zpracování se bude podílet i česká strana a z uvedené částky má k dispozici 150 tis. DM. Další peníze, určené na rozvoj vlastní-

ho zázemí, dostává EN od vlámské vlády. Z poskytnutých 5 mil. Kč připadne české straně asi 3,5 mil. Kč. Letos také začíná fungovat program EU pro rozvoj hraničních regionů na hranici se státy střední a východní Evropy. Jen pro celé české pohraničí se SRN je vyčleněno 800 mil. Kč a protože euroregion Nisa má v tomto směru již řadu připravených projektů, bude snahou získat na jejich realizaci z celkové sumy co nejvíce. Už dnes je patrné, že celý euroregion a tedy i jeho česká část, získala daleko více peněz, než kolik činí členský příspěvek. Realizovat všechny záměry najednou pochopitelně nelze, a tak se dostává na jednoho, příště na dalšího. V řadě případů, ať již v oblasti životního prostředí, dopravy, energetiky, či cestovního ruchu, bude realizovaný projekt prospěšný všem, dokonce i těm obcím, které členy EN nejsou. Tak lze například hodnotit otevření hraničního přechodu z Hrádku n. N. přes Polsko do Žitavy. Penězi, ani nijak jinak, se ovšem nedá vyjádřit zlepšování úrovně dobrých sousedských vztahů v tomto trojzemí, což je tím nejvýraznějším a v mnoha směrech již patrným přínosem existence euroregionu Nisa. **JAROSLAV SEDLÁK**

EUROREGION NISA DOSPĚL ZATÍM DO POLOVINY CESTY

Nejvíce táhne turistika

Zrod Euroregionu Nisa, sdružení, které si dalo do vínku konkrétní spolupráci přes české, německé a polské hranice, se v minulých dnech ohlédlo za uplynulým rokem. Když byla řeč o vkladu české části Euroregionu, musel ing. arch. Miroslav Ulmann, koordinátor pracovních skupin přiznat, že „...jednání českých měst a obcí nesplnila očekávání, protože některé ze zúčastněných stran vidí priority v úplně jiných oblastech než ty ostatní.“ Přesto však valnou hromadu Euroregionu uspokojila stopadesátistránková studie rozvoje, kterou vypracovala bavorská firma Dornier. V jejím projektu se objevuje rychlostní komunikace Liberec — Žitava — Weissenberg, hraniční přechody na Šluknovsku a Frýdlantsku, obnovení provozu železniční trati Liberec — Jelení Hora, včetně ozubnicové trati Tanvald — Kořenov. Na spadnutí jsou také výstavby tolik potřebných čistíček odpadních vod. V této souvislosti se objevuje tzv. rozpočtová linie, což je společný program Německa a Evrop-

ského společenství pro financování projektů na východní hranici ES s bývalým socialistickým blokem. Rozpočtová linie disponuje se 150 miliony ECU, z nichž by Euroregion Nisa chtěl pochopitelně „ukrojit“ co nejvíce. Zatím se však jeho česká část musí pro letošní rok spokojit s milionem 215 korunami. Rozhodně je bude kam investovat. Podle ing. Jaroslava Zámečnicka, sekretáře Euroregionu Nisa, se totiž dosud nepodařilo vypracovat projekt výměny dětí, studentů a učňů, chybí problémový katalog v oblasti katastrof, havárií a nehod, nebyl ani zřízen tolik propagovaný kulturní pas ERN. Nejaktivnější si vede skupina cestovního ruchu, která se nejen nejčastěji schází, ale má za sebou vydání mapy Euroregionu v dráždanském nakladatelství Euroverlag. Již existuje soubor nazvaný Projevení turistických center Krkonoš, připravuje se

vydání seznamu ubytovacích kapacit podle letošního mezinárodního kódu. Spolu s turisty a podnikateli jsou spokojeni i lovci kultury. „Vznikl studentský symfonický orchestr EUROPERA, složený z našich, německých a polských žáků hudebních škol, pro jeho jarní koncert se nám podařilo získat od Rady Evropy 25 tis. franků,“ řekl naší redakci ing. Zámečník. Závažnou kapitolou pro všechny země spoje Euroregionem Nisa zůstává ekologie. Právě vznikla myšlenka čištění odpadních vod „pohranicí“, Hrádek n. N. — Žitava, nebo Seifhennersdorf — Varnsdorf. Projekt záchrany genofundů v Jizerských horách má být zařazen do programu Phare a Interreg II. Přestože je tripartitní rada ERN i jejích 7 mezinárodních pracovních skupin v nejlepší podobě v polovině cesty, i by už letošní rok ukázat životaschopnost tohoto svým způsobem výjimečného sdružení.

RUDOLF PRCHL

Otevření hraničních přechodů je nesporným úspěchem

LIBEREC (av) - Tři roky může být pro někoho dlouhá, pro jiného krátká doba. Před necelými třemi lety se zrodilo sdružení zakotvující spolupráci přes hranice - Euroregion Nisa. I přes toto krátké období jeho působení bilancujeme se sekretářem české části Jaroslavem Zámečníkem.

„Proti euroregionům západní Evropy, které působí déle než dvacet let, je to doba prakticky zanedbatelná. Jejich vznik a první počátky fungování byly často, stejně jako dnes v České republice, považovány ze strany centrálních vlád jako snaha o oslabování jejich pravomocí.

Nesporným výsledkem je to, že prakticky po třech letech trvání Euroregionu Nisa jako dobrovolného regionálního sdružení okresů, měst a obcí, se podařilo obrátit podobný náhled alespoň u většiny členů české vlády a nedošlo za toto období i přes negativní kampaň proti euroregionální spolupráci úbytku členů Euroregionu Nisa, ba naopak.

Porovnáme-li výsledky v oblastech životního prostředí, energetiky, dopravy, regionálního plánování, cestovního ruchu, školství, sportu, hospodářství, ochrany před katastrofami nebo spo-

lupráci na poli zdravotnictví a sociální péče s dosaženými výsledky v ostatních regionech a dokonce na celé hranici Evropské unie se zeměmi středo-východní Evropy, musím neskromně podotknout, že Euroregion Nisa je zcela bezpečně nejdále.

K čemu vás vede taková chvála?

„Toto tvrzení nestavím jenom na vlastním přesvědčení, ale podobně bez komplikací konstatoval například v lednu místopředseda sněmovny Vlach a v únoru ministr životního prostředí František Benda. Podobné zaznělo ve prospěch euroregionu na zasedání vlády České republiky v prosinci loňského roku při projednávání problematiky přeshraniční spolupráce. Podobné názory na rozvoj Euroregionu Nisa jsou i v Sasku a v Bruselu.

Jaké podpory, kromě slovní, se vám dostalo?

„Z prostředků Saska a Evropské unie byl Euroregionu Nisa v listopadu 93 přidělen milion marek, z toho pro českou stranu 150 tisíc marek na zpracování „Hranice přesahujícího ekologicko-energetického konceptu regionu Sasko - Čechy - Dolní Slezsko“. Další prostředky získalo sdružení od vlámské regio-

nální vlády na rozvoj vlastního zázemí, a to 5 milionů korun, české části z toho připadlo 3,5 milionu korun.

Jakou podporu lze očekávat letos?

„Začal fungovat program Evropské unie pro rozvoj hraničních regionů se státy střední a východní Evropy. Pro české pohraničí sousedící se Spolkovou republikou Německo bylo určeno 800 milionů korun.

K celkovému rozpočtu euroregionu se započítává příspěvek členských obcí.

„Za uplynulé dva roky bylo na členských příspěvcích od měst a obcí vybráno 1,2 milionu a od okresních úřadů kolem 800 tisíc korun. Díky prosazování projektu čištění odpadních vod Rumburk - Seifhennersdorf - Varnsdorf na nejvyšších místech České republiky i v Sasku se podařilo euroregionu a dalším do projektu zapojeným získat částku 1,7 milionu DM, tedy 29 milionů korun přímo od saské vlády.

K čemu budou využity?

„Na výstavbu kanalizační stoky ve Varnsdorfu. Musím podotknout, že za běžných okolností by tato částka musela být v podobě stočného vybrána od poplatníků. Jednoduchým výpočtem lze zjistit, že při počtu 420 tisíc oby-

vatel české části euroregionu by na každého z nich připadlo kolem sedmdesáti korun, a to od kojence až po důchodce. Je-li pak příspěvek měst 1,50 koruny na rok podle počtu obyvatel, je činnost euroregionu „předplacena“, alespoň z pohledu poplatníka stočného, na více než čtyřicet let. Navíc realizací projektu dojde k úspoře výstavby čistítky odpadních vod v Rumburku, k zefektivnění čištění vod ve Varnsdorfu a „přilivu“ marek za čištění německých vod v České republice. Při pohledu z čistě obchodní stránky by se dalo konstatovat, že návratnost investice do euroregionu Nisa je již viditelná a hmatatelná.

Kolik činí zisk, 'ik vklad?

„Podle našich, podotýkám vnitřních, propočtů je v současné době vloženo kolem dvou milionů, získáno bylo 29 milionů korun. Poměr by měl být neustále příznivější.

Co je podle vás největším úspěchem tříletého působení česko-německo-polského sdružení?

„Nesporně otevření hraničních přechodů Hrádek - Porajow a Porajow - Zittau. O jejich otevření se bezvysledně usilovalo od šedesátých let.

ZASE OBCHÁZÍ STRAŠIDLO

LIBEREC (cd) - „Naši vzájemnou spolupráci v Euroregionu Nisa bychom neměli zatěžovat sudetoněmeckou otázkou. To je jiné téma a netýká se příhraniční spolupráce“, řekl v úterý 12. dubna na liberecké radnici Dr. Günter Ermisch, saský státní sekretář pro evropské a spolkové záležitosti a současně zástupce Saska v Evropské Unii.

Delegace poslanců výboru Saského zemského sněmu přijela do Liberce na přátelské setkání s poslanci Parlamentu ČR. Českou stranu reprezentovali Ing. Jiří Drda, liberecký primátor, Václav Pohl, předseda české části ERN a poslanci parlamentu RNDr. Josef Ježek - nezávislý a Ing. Karel Hrdý - předseda poslaneckého klubu ČSSD.

Poslanci ze Saska dali najevo

určitou míru rozčarování nad postojem české vlády k euroregionům. Podle jejich názoru je třeba váhající část našeho parlamentu přesvědčit o prospěšnosti regionální spolupráce.

Ing. Karel Hrdý mimo jiné uvedl ve svém vystoupení: „...Náš poslanecký klub bude podporovat myšlenku euroregionu,....Problém vidím jinde. Obchází zde strašidlo česko-německých vztahů a je na obou stranách hranice zpolitizováno“.

Hlavním podnětem k liberecké schůzce byl dosud rozdílný názor vlád Saska a České republiky na problematiku Euroregionu Nisa. Podle Dr. Ermische sledují velmi pozorně komisaři Evropské Unie v Bruselu dění v této části střední Evropy.

ZE ZASEDÁNÍ 6. TRIPARTITNÍ RADY EUROREGIONU NISA

URČIT PRIORITY PROJEKTY

Za řízení ing. Jiřího Drdy, primátora Liberce, se konala v sobotu na jabloneckém výstavišti 6. tripartitní rada Euroregionu Nisa. Představitelé všech tří jeho částí konstatovali, že se v uplynulém roce podařilo mnohé vykonat.

Mezi nejnovější akce patří pro- a Varnsdorfem, sloužící k využití
pojení kanalizační sítě mezi , kapacity čističky právě v tomto
Rumburkem, Seifhennersdorfem městě. Ze sedmi pracovních sku-

pin je neaktivnější skupina pro regionální plán, dopravu a turistiku, která se sešla šestnáctkrát. Na duben se připravuje jednání o otevření hraničních přechodů v Jiříkově, Šluknově a bez nadějí není zrod hraničního přechodu Srbská ve Frýdlantském výběžku.

Byl dokončen projekt regionálního rozvoje a postupného vylepšování životního prostředí, na řadě plánů se stále pracuje. Jablonecké setkání zdůraznilo potřebu stanovení prioritních společných akcí včetně rozsáhlé přípravy tak, aby mohly být zahrnuty do strategie podpory Evropské unie. Účastníci mimo jiné odsouhlasili nové pracovní skupiny pro sport, cestovní ruch a založili Fond Euroregionu Nisa.

V sobotním polední pak byla slavnostně podepsána Rámcová dohoda o spolupráci Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, upřesňující základní pravidla činnosti tohoto dobrovolného zájmového sdružení obcí a okresů hraničních oblastí Německa, Polska a České republiky.

Pavel ŠNAJDR

Franky pro Nisu

STRASBOURG/LIBEREC (av) - Fond Rady Evropy ve Strasbourgu uvolnil na projekt Euroregionu Nisa „Europera Jugendorchester“, koncertní vystoupení studentského symfonického orchestru, 25 tisíc francouzských franků. Program finanční podpory pro meziregionální spolupráci zavedla Rada pro kulturní spolupráci loni. Tehdy přijala a letos finančně podpoří čtyři evropské projekty, francouzsko-italsko-švýcarský projekt výstavy „Člověk a Alpy“, „Polar art line“ - polární umění a projekt signalizace „in situ“ historického a archeologického dědictví Albér.

*Dogian
21.3.94*

94

LD 27.4.94

Oficiální delegace zástupců Euroregionu MAASE - RHEIN z Belgie byla v Liberci přijata v úterý s očekáváním. Severočeskou metropoli navštívila jako účastník sympozia o přeshraniční spolupráci. Tamní region funguje institucionálně již 25 roků. Zkušenosti mají Vlámové tedy dostatek. Kolik, to ukazuje dr. Yvo J. D. Peeters (uprostřed), zástupce ředitele Ministerstva Flander (Brusel).

Foto: Karel GRATIAS

Region 5.3.94

O spolupráci a finanční pomoci

LIBEREC (av) - Výměnou zkušeností při spolupráci překračující hranice se včera až do večerních hodin zabývali účastníci sympozia ve městě pod Ještědem.

Jak nás krátce po skončení celodenního jednání informoval sekretář české části Euroregionu Nisa Ing. Jaroslav Zámečník, po dopoledním vystoupení zástupce ředitele ministerstva Flander Dr. Yvo J. D. Peeterse a jeho stručné charakteristice všech evropských přeshraničních sdružení vystoupil polský zástupce s tím, co polská strana od tohoto sdružení očekává.

O stavu a vývoji přeshra-

niční spolupráce se zamýšlel nezávislý poslanec parlamentu České republiky Josef Ježek. Mezi domácími hosty nechyběl zástupce Ministerstva zahraničních věcí ČR Milan Čoupek, vedle hostů ze Saska, Severního Porýní - Westfálska, Belgie a Polska.

Dnešek je závěrečným dnem Sympozia organizačně zabezpečeném Euroregionem Nisa - Neisse - Nysa. Podle slov Jaroslava Zámečníka by měly být vysloveny podmínky konkrétní spolupráce o finančním zabezpečení projektů Euroregionu Nisa.

5.3.94

Společné kurzy středoškoláků

Jeden z konkrétních projektů euroregionu NISA

LIBEREC (jas) — K naplnění základní myšlenky vzniku euroregionu NISA, tedy rozvíjet vzájemnou spolupráci obyvatel příhraničních území Německa, Polska a České republiky prostřednictvím společných setkání, napomáhá konkrétní projekt, nazvaný Společně, krok za krokem.

Je určen omezenému počtu středoškoláků, po patnácti z ČR a z Polska a dvacet z Německa, finančně je zajištěn Nadací Konrada Adenaura a organizován Vysokou školou v Görlitzu a její pobočkou v Žitavě spolu s kanceláří EN. Z praktických důvodů je orientován na německý jazyk. Z naší strany tvoří patnáctičlennou skupinu studenti z Liberce, Jablonce n. N., Frýdlantu, Rumburku a Varnsdorfu, kteří si v první etapě, stejně jako Poláci, zdokonalovali v několika kurzech v Žitavě znalosti němčiny.

Včera setkáním s představiteli

české části EN na liberecké radnici začala pro naše studenty druhá etapa, zaměřená především na kurzy výpočetní techniky, opět v Žitavě a již s německými studenty. Ve třetí části, před koncem školního roku, se již všichni společně sejdou na několika pracovních schůzkách, věnovaných diskusím o kultuře, či o aktuálních záležitostech. Později, až nynější studenti vstoupí do praktického života, se možná někteří opět setkají, ať již v rámci pracovních kontaktů, tak třeba při organizování podobných projektů euroregionu NISA.

SD 15. 2. 94

☐ LIBEREC

Miliony do příhraničních regionů

LIBEREC (av) - V rámci programu CROCO bude letos českým příhraničním regionům uvolněno 25 milionů ECU, což je v přepočtu 820 000 milionů korun.

Pokračování na straně 3.

Dvacet pět milionů ECU do příhraničních regionů

LIBEREC (av) - Českým příhraničním regionům sousedícím se zeměmi Evropské unie bude v rámci programu CROCO letos uvolněno 25 milionů ECU, což je v přepočtu 820 milionů korun.

Jak včera uvedl sekretář Euroregionu Nisa Jaroslav Zámečník, podmínkou je investiční prostředky využít na prioritní akce přeshraničních sdružení, a to na úseku infrastruktury.

Na projekty, které by měly být, podle jeho slov, zahájeny v letošním roce a dokončeny do dvou let, přispěje program CROCO tře-

mí čtvrtinami, zbytek hradí stát.

Koordinátorem projektů je Ministerstvo hospodářství ČR. Na území Euroregionu Nisa se letos uvažuje mimo jiné o návrhu rychlostní komunikace Liberec - Žitau, čistírnu odpadních vod v Hrádku nad Nisou a komunikaci a jižní obchvat v Rumburku.

Do České republiky putovaly prostředky z projektu Phare. Ze 150 milionů ECU bylo loni v pohraničních regionech údajně využito jen třicet procent.

Liberec 15. 2. 94

Hranice, které spojují

PETR PITHART

Člen prezidia SD

Tvrzení, že evropská regionální politika a Euregio Egrensis nemají nic společného, představuje tak malý dílek pravdy, že je ve skutečnosti mystifikací. Pravda je, že evropská regionální politika nemá nic společného s euroregiony.

Evropskou regionální politiku (regionální politiku Evropské unie) Dalibor Plichta (LN 26. 4.) vystihl. Pak už ale mate. Euroregiony (všechny) mají s evropskou regionální politikou společné toliko slovo region. A také ovšem to, že se nacházejí v Evropě. Euroregiony jsou totiž - jak se dnes říká - o něčem docela jiném. Tedy nejen ten chebský, na který se Plichta zaostřil s takovou neskryvanou podezíravostí.

Euroregiony začaly vznikat po poslední válce právě na těch hranicích, pro které se v minulosti opakovaně vedly války a podle kterých žili lidé, kteří měli k sobě hlubokou nedůvěru, popřípadě měli ze sebe strach (francouzsko-německých, německo-nizozemských).

Smyslem euroregionů bylo a je vytvořit na určitých územích podél hranic tak privilegované propustné režimy, tak intenzivní vzájemné kontakty ve všech sférách života, aby hranice posléze přestala být vnímána jako cosi oddělovacího, nýbrž naopak, aby mohla být prožívána paradoxně jako to, co přibližuje, přitahuje. Co spojuje. Státní hranice tak ve všedním dni statisíců ztrácí hrozivou kontrastnost a stávají se pouhou myšlenou čarou. Nic na tom nemění, že pro řadu státních orgánů hranice platí bez jakékoli relativizace.

Jestli tu vypomáhají prostředky navíc z nějakých evropských fondů, jak Plichta naznačuje, pak nikoli proto, aby se jimi vyrovnávaly rozdíly

(což je vskutku smyslem regionální politiky), ale proto, že je v zájmu celé sjednocující se Evropy, totiž evropského míru, aby veškeré kontakty přes hranice euroregionů byly alespoň tak snadné a tak výhodné jako kontakty uvnitř států (hraniční přechody a režim na nich, telekomunikace, podmínky pro přímé kontakty producentů a obchodníků, dostupnost škol na obou stranách hranic a tak dále a podobně).

Snad je jasné, že pokud jednotlivé státy popouštějí některé své pravomoci společným orgánům těchto „přeshraničních“ regionů, činí tak z vědomého rozhodnutí, vědomé volby - euroregiony nejsou něco, co se jaksi státním vymklo z rukou. Činí tak na základě volby mezi nedotčenou suverenitou mocenského centra státu, spojenou ovšem s riziky ostré, oddělovací hranice, a mezi rozmazanou hranicí, kterou lidé přestávají vnímat a pro kterou již nejspíše nebudou ochotni válčit - ale za cenu ztráty některých pravomocí centra. Je to volba, poučená tragickou histo-

Euroregiony sledují zájem učinit hranice tak propustné, až se stanou neviditelné, a proto „neválčitelné“

rií evropských, tj. světových válek, volba mezi učebnicově plnými atributy států a blahodárnou relativizací hranic, rozdílu mezi našimi a cizinci, onoho „my“ a „oni“.

Nikoli tedy jen Euroregio Egrensis, ale všechny euroregiony sledují zájem učinit hranice tak propustné, až se stanou neviditelné, a proto „neválčitelné“.

D. Plichta se mohl mýlit, mohl mít neúplné informace. Když však tendenčně překládá „Euroregio Egrensis (Velký Egerland)“, zdá se, že je jasné, o čem běží: máme se prý zase bát Němců, jejich expanze. Francouzi a Nizozemci (a po nich další a další) však právě proto podporovali euroregiony, aby se svých sousedů postupně přestávali bát, protože ti to

sousedé postupně přestávali vnímat Francouze a Nizozemce jako cizince. A naopak.

Český nacionalismus, přestože je dnes znovu čerstvě nasycen a ospale tráví, má tuhé kořeny. Euroregiony (ovšemže nejen ten chebský) by je mohly pomoci podetnout, ale právě to je patrně pro některé naopak dů-

Euroregiony jsou praktičtějším příslibem míru než smlouvy, uzavírané slavnostně jednou za čas státy

vod, proč proti nim vyjždět. Na oživování strachu z Němců se totiž prodělat (ztratit hlasy voličů) bohužel stále ještě nedá. Znamená to však vzdalovat se sjednocující se Evropě a přibližovat se válčícímu Balkánu. Tam přece stále jde jen o jakési hranice - enkláv, zón bezpečnosti, nových a staronových států.

Rekl bych, že euroregiony jsou jedním z nejšťastnějších, nejvelkorysejších - připouštím, že zároveň nejnekonvenčnějších - vynálezů poválečné Evropy. Jsou praktičtějším příslibem míru než smlouvy, uzavírané slavnostně jednou za čas státy: zde každý den desetitisíce lidí mlčky parafrázuje zcela nesamozřejmě zjištění, že na druhé straně hranic žijí lidé podobní nám.

Mají jen jednu nevýhodu: poněkud oslabují moc centra státu, zejména takového, který je alergický na jakoukoli konkurenci na nižších úrovních. Ten si to své chce udržet, i kdyby měl kvůli tomu znovu přehrávat nacionalistickou kaši a zneužívat starých nezhojených ran, a tedy strachu z našich západních sousedů.

Obracím tedy slova podtitulu Plichtovy stati („Jde o vyrovnání ekonomické a sociální úrovně, ne o zřetele politické“): Nejde jen o takové vyrovnání, ale jde o zřetele politické. Mír, válku, jakož i to všechno vratké a nejisté mezi nimi, řadím totiž mezi zřetele politické.

Euroregiony a regionální politika

Jde o vyrovnaní ekonomické a sociální úrovně, ne o zřetěle politické

DALIBOR PLICHTA

Politolog
a publicista

Každý má právo opájet se vidinami, jaké se mu líbí. I politikové. U nich jsme však nuceni vyžadovat i míru odpovědnosti přiměřenou dosahu jejich konání. Prvním předpokladem je ovšem obeznámení se s věcí, o níž jde, chce to i smysl pro odstíny a jejich poctivé zvažování. Jinak hrozí, že se budeme vyslovovat pro něco jiného, než se domníváme, že politici budou svými řeči získávat veřejnost pro něco jiného, než je skutečně ve hře. Mohou tak činit i s nejlepšími úmysly.

Klíčovým motivem pro politiku euroregionů byla snaha o vyrovnaní hospodářských a sociálních disproporcí. Nevytvářely se žádné nové politické nebo správní útvary, nevznikaly žádné nové parlamenty

Platí to i o vidinách euroregionů. „Právě euroregiony nám pomohou postupně otevírat cestu do budoucí sjednocené Evropy - Evropy bez hranic,“ vyjádřil se nedávno M. Zeman v rozhovoru pro časopis Die Brücke. Tím euroregionem, který měl hlavně na mysli on i ten, kdo s ním za německý časopis hovořil, regionem, který nám údajně má pomoci „otvírat cestu“, má být Euroregio Egrensis - útvar, do něhož by s částmi Bavorska a Sasko bylo zahrnuto i Chebsko od Tachova po

Karlovy Vary. Ponechme stranou tvrzení o otvírání cest a vidinu Evropy bez hranic a připomeňme si, že euroregiony Evropských společenství nikdy nebyly chápány jako cena, kterou musí zaplatit každý, kdo se chce stát jejich členem.

Klíčovým deklarovaným motivem pro politiku euroregionů, důvodem ke vzniku oněch originálních euroregionů z let sedmdesátých, byla snaha o vyrovnaní vývojových disproporcí uvnitř ES, o zmenšování hospodářských a sociálních nerovností. Nevytvářely se žádné nové politické nebo správní útvary, nevznikaly žádné nové parlamenty apod.

Těmito cílům odpovídal a odpovídá také nástroj této společné regionální politiky - Evropský regionální rozvojový fond (European Regional Development Fund), určený k financování hospodářského rozvoje v méně vyvinutých oblastech jednotlivých členských zemí.

Ostatně subjekty této regionální politiky a tedy příjemci rozvojových podpor byly nejen jednotlivé oblasti některých členských států ES, nýbrž i celé země, celé státy jako Irsko nebo Itálie, kde bylo shledáno, že hrubý domácí produkt je pod průměrem hrubého domácího produktu Evropských společenství.

Evropská společenství si totiž uvědomovala, že velké rozdíly v hospodářské a sociální úrovni mezi členskými zeměmi nebo oblastmi uvnitř členských zemí nepříznivě působí na snahu o integraci Evropy. Proto chce svou regionální politikou, politikou soustředěnou na hospodářské otázky, potíže jednotlivých oblastí, korigovat přílivem investic, půjček, prostředkováním vědeckých a technických poznatků a jejich využití atd. atd.

Toto je tedy jádro regionální politiky Evropských společenství a pro tento cíl byla koncipována politika euroregionů.

U „euroregionu“ Euroregio Egrensis se na rozdíl od hospodářských a z nich plynoucích zřetelů sociálních,

na první místo posouvají zřetěle politické. Euroregio Egrensis (Velký Egerland) se má stát „předobrazem soužití Čechů a Němců“, nástrojem „překonání minulosti“. Je pojímán iako prostředek k řešení tzv. menšího problému u nás, k „řešení národnostních sporů nebo řešení národnostních nebo etnických sporných otázek“ (jako by modely řešení takovýchto otázek nebyly už přijaty jako obecně závazné - například v dokumentech Helsinské konference). Někteří jdou ve svých vizích ještě dál: takové Regio Egrensis by mohlo podle nich být nástrojem „léčení krize vzniklé uspořádáním Evropy mírovými smlouvami v Versailles a St. Germain“.

Z těchto formulací, převzatých z tisku nikoli okrajového, je zřejmé, že v pojetí euroregionů může být obrovský rozdíl nejen v definici, nýbrž především v cílech, kterým mají sloužit což by mělo být i pro nás podstatné. Žádný regionalismus, který měla na mysli ES, se dá zneužít pro účely velice, velice vzdálené jeho původním a pravým motivům.

Tím není nic řečeno ani proti skutečnému regionalismu, ani proti snahám o porozumění mezi národy, ani proti překonávání předsudků, ani proti nutnosti spolupráce a překonávání minulosti.

U „euroregionu“ Euroregio Egrensis se na rozdíl od hospodářských a z nich plynoucích zřetelů sociálních, na první místo posouvají zřetěle politické

Opatrnost a poctivé zvážení okrajových, jež vyzvedl Ferdinand Peroutka jako stoupenec a obdivovatel Havlíčkůva politického realismu, a k nimž nabídal v Havlíčkově tradici Masaryk jsou i v případě euroregionů zcela na místě.

Od spontánního nadšení k běžným problémům všedních dnů. Touto zákonitou křivkou prošly i euregiony a změnil se vztah ústředních orgánů vůči nim. Ozvaly se obavy z možného porušení celistvosti státu a pohled vlády na sdružení obcí u hranic se poněkud zamračil. Dokonce byla ne zrovna šťastně přezvána na „lokální oblast“. K nejpovolanějším osobám, které stály u zrodu euregionů od samého začátku, patří **RNDr. Josef Ježek**, poslanec zahraničního výboru parlamentu a člen rady euregionu Nisa.

přesahující státní hranice na vnitřních hranicích Evropského společenství. Vzhledem k tomu, že tato podpora se do roku 1993 netýkala nových spolkových zemi

FOTO RADOSLAV BERNAT

úřadů. Na konferenci o této otázce, kterou pořádala evropská komise v Bruselu v prosinci 1992, jsem dostal materiál, z něhož je zřejmé, že se objem finančních prostředků v Evropském fondu regionálního rozvoje prudce zvyšuje. Zahraniční výbor na únorové schůzi navrhl parlamentu, aby doporučil vládě přijmout Evropskou rámcovou dohodu o spolupráci přesahující hranice mezi územními orgány (viz příloha tohoto čísla S '94). Co její ratifikace může přinést? Rámcová dohoda (někdy také nazývaná Madridská konvence) z roku 1980 obsahuje především závazek příslušné vlády, že spolupráci přesahující státní hranice mezi místními společenstvími a mezi místními orgány bude podporovat. V příloze obsahuje vzory mezistátních smluv a smluv mezi místními orgány. Stanoví jistý rámec, který může

zdrojem všech nepříjemností pasivita státních orgánů. Vláda může navrhnout a parlament jasně stanovit zákonem, že dohody o regionální spolupráci se zahraničními partnery mohou uzavřít pouze okresní úřady, což jsou územní orgány, nikoli svazy obcí, tedy územní společenství. V některých zemích vláda nepovoluje uzavírat dohody samosprávným orgánům. Třeba ve Francii je subjektem dohody o spolupráci prefektura departementu nebo prefektura regionu. Příslušná generální rada departementu či regionu se na této spolupráci nepodílí. Bez opory této konvence by jistě propukl obrovský poprask, proč stát odmítá samosprávu něco povolit. Regionální samosprávný subjekt zatím nemáme a představa, že sdružení obcí se okamžikem svého vzniku okamžitě stává subjektem regionální samosprávy s takovými kompetencemi, které nenáleží jednotlivým obcím, je chybná. Takový stav by byl v rozporu s ústavou, kde je řečeno, že vyšší územněsprávní celek je veřejnoprávní korporací. Znamená to tedy, že pokud mu to vláda neumožní, nemůže uzavírat jakékoliv dohody. Nejnedůležitějším východiskem je co nejdříve zřídit vyšší územní samosprávné celky. Tak bude legálně ustanoven dostatečně silný subjekt spolupráce s jasnými pravidly hry, což se u spontánně vzniklých dobrovolných sdružení obcí říci nedá. Nedostatečná právní úprava mezinárodní spolupráce obcí je jednou ze základních slabín zákona o obcích. Zejména v Německu se jasně odlišuje účelový svazek veřejného práva od pracovního společenství, které veřejnoprávní charakter nemá. Pokud by měl mít vznik euregionu veřejnoprávní charakter, musí být umožněn příslušnou mezistátní dohodou (jako je tomu např. mezi Nizozemskem a Německem nebo mezi zeměmi Beneluxu). Bez této mezistátní dohody by třeba euregion Rhein—Waal nikdy nemohl získat veřejnoprávní statut. Různé nepříjemnosti v euregionech jdou proto spíše na vrub nečinnosti vlády než představitelů samosprávy v regionech, kteří se snaží řešit problémy v zájmu svých občanů. Sám jsem členem rady euregionu Nisa a vim, že je těžko možné vysvětlovat občanům nebo členům zastupitelstva obecních samospráv, že nemůžeme realizovat určitý projekt, protože máme vládu, které se něco nelíbí. Někdo musí jasně říci třeba přednostům okresních úřadů, jak v této věci postupovat. Nevedou k tomu důvody teoretické nebo politické, ale naprosto pragmatické. Přijetí a podpis Rámcové dohody vládou vytvoří nezbytný právní rámec pro činnost, která je jedním z hlavních integračních procesů v Evropě. Navíc může významně přispět k česko-německému narovnání.

OBCE PŘESAHOVÍ HRANICE

Euregiony bývají většinou posuzovány souhrnně. Není ale nutné rozlišovat mezi nimi? Uvnitř pěti euregionů při česko-německých hranicích (v případě euregionu Šumava — Bavorský les je do této spolupráce zapojeno i Rakousko a v případě euregionu Nisa rovněž Polsko) existují značné rozdíly dané dobou jejich vzniku. Nejdříve vznikly euregiony Egrensis a Nisa, první skončil ve slepé uličce a v roce 1992 vzniklo jiné sdružení Euregion Egrensis (česká část), pozoruhodné tím, že na rozdíl od všech ostatních je „dobrovolným sdružením nejen právnických, ale také fyzických osob“. Členy přípravního výboru byly pouze tři fyzické osoby a v okamžiku podpisu dohody bylo členem sdružení pouze sedm obcí. Nyní se jejich počet zvýšil na necelých 30 a jde vesměs o obce okresu Cheb. V ostatních případech, euregionů Krušnohoří, Labe, Šumava či Nisa, jde řádově o stovku obcí. Existují rozdíly jak ve statutárních dokumentech českých částí euregionů, tak v příslušných dohodách o spolupráci s partnery na druhé straně hranic. Euregion Šumava—Bavorský les byl jediným, kde příslušná dohoda o spolupráci byla připravována za účasti Ministerstva zahraničních věcí, zatímco v případě euregionu Egrensis byla dohoda připravena německou stranou a naše část sdružení tuto dohodu podepsala bez vědomí Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí. Je otázka, které okresní úřady o této věci věděly. To jenom dokládá, že neexistuje právní úprava, kde by bylo jasně řečeno, co musí udělat subjekt, který chce dohodu o spolupráci mezi příhraničními regiony podepsat. Evropská unie vytváří novou strategii regionální spolupráce přesahující hranice. Jsme na tuto změnu patřičně připraveni? Od roku 1990 existuje iniciativa Evropského společenství zvaná INTERREG, program podpory konkrétních projektů spolupráce

v Německu, vyvíjela zejména SRN velký tlak na to, aby v rámci programu INTERREG II, který začíná v letošním roce, byly podporovány i konkrétní projekty spolupráce na vnějších hranicích Evropské unie. Vznikl problém jak financovat tu část projektů, která je na našem území. Když se financuje třeba výstavba silnice dilem na naší a dilem na německé straně, nastává situace, že na německou část projektu peníze jsou a na českou chybějí. Zároveň to znamená velkou újmu v pomocných programech Evropského společenství pro Českou republiku. Musí být proto soustředěny určité finanční prostředky na investiční pomoc, nejen na neinvestiční, což byla doposud zásada programu PHARE. Příslušný stát nebo region, který tuto pomoc přijímá, se musí vždy určitým způsobem na realizaci daného projektu podílet. Finanční prostředky Evropského fondu regionálního rozvoje jsou na financování těchto projektů určeny zhruba z poloviny. Zbývající část musí jít z rozpočtu příslušného státu nebo regionu. A právě v tom se projevuje naprostá slabina regionální politiky České republiky. Měl by být k dispozici určitý zdroj finančních prostředků na úrovni vlády nebo vyšších územních celků, které zatím nemáme ustaveny; nezdá se mi únosné řešit tuto věc prostřednictvím rozpočtů okresních

Česká republika využít k tomu, aby veškeré problémy a nedostatky regionální spolupráce přesahující hranice byly co nejrychleji odstraněny. Důležité je, že se může realizovat ve veřejněprávním i soukroměprávním rámci. Z hlediska soukroměprávních vztahů (to je zatím role všech našich euregionů) konkrétní dohody s partnery na druhé straně hranic mají pro naše státní orgány (ministerstva a okresní úřady) povahu doporučení, jakéhosi sdělení, že jsme se svými sousedy v nějaké věci zajedno, máme zájem vybudovat silnici, hraniční přechod apod. V rámci euregionu se partneri dohodnou na určitém konkrétním projektu a jestliže toto sdružení nemá veřejnoprávní charakter tak to pouze znamená, že německá a česká část sděluje kompetentním úřadům na své straně, o co usiluje. Tyto orgány smlouvu euregionů mohou, ale nemusejí respektovat, zatímco při spolupráci v rámci veřejného práva ji respektovat musí. Podle Evropské rámcové dohody o spolupráci přesahující hranice mezi územními orgány mohou smlouvy uzavírat regionální společenství (tj. sdružení obcí) i regionální orgány (třeba okresní úřady). Zdá se, že je tato zásada pro naši stranu přijatelná i v době, kdy zatím neexistují vyšší územní samosprávné celky. V naší konkrétní situaci je

VLADIMÍR HEGER

Společné česko-německé problémy životního prostředí

Pohledy ministrů

Arnold Vaatz:

První historická transakce peněz z Německa

Frant. Benda:

Oceňuji komplexní přístup euroregionu Nisa

Zahájení výstavby kmenové stoky čistíčky odpadních vod ve Varnsdorfu, uskutečněné v neděli 13. února v lokalitě státní hranice u říčky Mandavy symbolickým odkrytím vrstvy zeminy ministry životního prostředí Saská a CR Arnoldem Vaatzem a Františkem Bendou, se stalo i příležitostí k zaznamenání názorů, které na otázky česko-německé spolupráce v oblasti životního prostředí prezentovali oba hosté.

Arnold Vaatz: „Bez nadsázky lze realizaci společného využívání varnsdorfské čistíčky považovat za důležitý krok k obnově životního prostředí v mezinárodním měřítku. Je to příklad pro další uvažované záměry v našem resortu. Podél sasko-české a sasko-polské hranice je plánována

realizace čtrnácti dalších projektů, týkajících se čistoty vody, ovzduší i dalších problémů. Mimo jiné do toho výčtu patří i zá-

měry přestavby teplárny v Děčíně na zemní plyn. Částka 1,7 mil. marek, která byla uvolněna na 80% krytí nákladů, souvisejících s využíváním varnsdorfské čistíčky i pro čištění odpadních vod ze Seifhennersdorfu a tamějších německých lokalit, je svým způsobem historickým přesunem finančních prostředků z Německa do zahraničí. Museli jsme řešit (Pokračování na 2. str.)

Pohledy mini

(Dokončení z 1. str.)

mnohé problémy, protože německá legislativa podobné transakce finančních a hospodářských prostředků prakticky nepřípouští. Máme ovšem zájem podílet se na řešení dalších společných problémů a tento fakt by se měl stát i podnětem k tomu, aby se pro podobné případy stalo německé hospodářské právo a možnost nakládání s finančními prostředky pružnější a operativnější.“

František Benda: „Je obtížné stanovovat při naprosto neposta-

čujících zdrojů nezbytných pro životního prostředí osobně velmi cenné se mohou opírat o instituce, kteří se snaží za dané zvládnout maximum vlastních silami a prostředky. Samozřejmě, že na uskutečnění všech plánů iniciativa tohoto druhu nemůže stačit, ale důležité je, že jsou hledány možnosti a cesty, aby se dařilo alespoň to základní a nezbytné. Pro mne je povzbuzení zkušenost ze spolupráce s celým euroregionem Nisa — a nezdůrazňuji tento moment proto, že jsem hostem právě v lokalitě působnosti tohoto sdružení. Poukazuji na to i v jiných místech a při jiných příležitostech. Myslím si totiž, že tento euroregion má skutečně nejzralejší představy o komplexním a koncepčním řešení všech vzájemně se prolínajících problémů, nejde mu tedy jen o nahodilé dílčí potřeby. Takového přístupu je třeba si nesmírně vážit.“

JOSEF SUK

SD 16. 2. 94

Regionální kongres hlasoval pro přijetí nových členů

LIBEREC (av) - Včera se konal na liberecké radnici regionální kongres komunálního sdružení měst a obcí Euroregionu Nisa.

„Výsledky zdaleka neodpovídají úsilí,” konstatoval koordinátor pracovních skupin Euroregionu Nisa Miroslav Ulmann o otevírání hraničních přechodů v loňském roce.

Jak řekl sekretář Eurore-

gionu Nisa Jaroslav Zámečník, činnost tohoto sdružení dostala pochopení u ministra zahraničí Zientence. Užší kontakty byly navázány s ministerstvy hospodářství, vnitra a s Parlamentem ČR.

Nejsnadněji probíhá spolupráce podle Jaroslava Zámečníka v oblasti kultury, sportu a školství.

Návrh rozpočtu Euroregionu Nisa předpokládá pro letošní rok 1 215 tisíc korun,

což je oproti loňskému roku téměř o 66,5 tisíce méně.

Rada Euroregionu Nisa doporučila schválení nových členů Regionálního komunálního sdružení okresů, měst a obcí. Obce Ohrazenice z okresu Semily, Doubice na Děčínsku, Kunratice z českolipského okresu a Městský úřad v Doksech se včera staly novými členy. O zrušení členství požádal Obecní úřad v Zásadě na Jablonecku. V

současné době má regionální sdružení 118 členů, z toho 113 měst a obcí a 5 okresních úřadů.

Na včerejším regionálním kongresu Euroregionu Nisa v Liberci byla ratifikována mezinárodní smlouva o spolupráci mezi Euroregiony Nisa - Neisse a Nysa, která byla schválena na jednání tripartitní rady v listopadu loňského roku v Jelenie Góře.

LIBERECKÝ DEN 18. 1. 1994

Valná hromada euroregionu Nisa

ČESKÁ STRANA MOTOREM

LIBEREC (jas) — Na druhé valné hromadě se včera sešli v Liberci členové regionálního komunálního sdružení měst a obcí, které tvoří českou část euroregionu Nisa. V současné době je to už 113 měst a obcí a také okresní úřady Liberec, Jablonec n. N., Česká Lípa, Děčín a Semily. Novými členy se od minulé valné hromady staly Doksy, Ohrazenice (okr. Semily), Kunratice (Č. Lípa) a Doubice (Děčín). Členství naopak ukončila Zásada (Jablonec n. N.). Význam jednání zdůraznila přítomnost četných hostů, především z euroregionů Labe, Krušné hory a Šumava.

Předseda české části EN Václav Pohl v úvodu připomněl, že před necelými třemi lety vznikl EN z potřeb měst a obcí příhraničních oblastí tří zemí vzájemně spolupracovat při řešení společných, nebo blízkých problémů. Nemůže a ani nechce nahrazovat vládu, ale může a také vytváří podmínky pro legalizaci kontaktů v různých oblastech.

Ty charakterizuje existence sedmi pracovních skupin, které činnost a smysl EN prakticky realizují a jejichž hodnocení by-

lo jedním z hlavních úkolů valné hromady. K neaktivnějšímu patří skupina pro cestovní ruch, která mimo jiné už vydala řadu společných prospektů. Ne vše je již ideální a příčinou nejsou jen jazykové bariéry. Proto také za sebechvalu nelze považovat konstatování, že právě česká strana, ať ve skupinách, tak i v ostatních orgánech EN, je hnacím motorem, iniciátorem a koordinátorem většiny akcí.

Impulzem k další činnosti budou nepochybně i závěry valné hromady české části, obsahující koncepci rozvoje

EN, kterou česká strana předloží vrcholným orgánům euroregionu Nisa.

SEVEROČESKÝ DENÍK

18. 1. 1994

BILANCE A VÝHLIDKY

LIBEREC (kal) – Podle statutu Euroregionu Nisa se má konat každé dva roky valná hromada jeho členů. Z tohoto důvodu svolal sekretariát ERN setkání 113 starostů nebo jejich zástupců na 17. ledna do zasedací místnosti liberecké radnice. Na programu bude zpráva o činnosti Euroregionu NISA v loňském roce a referát poslance Parlamentu ČR dr. Josefa Ježka z Rumburka o konceptu jeho rozvoje, který zpracovala německá firma DORNIER.

Podle sekretáře Euroregionu Nisa ing. Jaroslava Zámečnicka sloužil uplynulý rok především k analýzám

předností a slabin české části Euroregionu Nisa. Na valné hromadě by se mělo hovořit o konkrétních pro-

jektech. Stopadesátistránková studie konceptu rozvoje Euroregionu Nisa, kterou vypracovala bavorská firma DORNIER, známá výrobou letadel, obsahuje několik základních projektů. Nechybí mezi nimi rychlostní komunikace Liberec–Žitava–Weissenberg, hraniční přechody na Šluknovsku a Frýdlantsku, obnovení železničního provozu na trati Liberec–Jelení Hora, včetně ozubnicové trati Tanvald–Kořenov, čistíčky odpadních vod atd.

V této souvislosti se mluví o tzv. rozpočtové linii, což je společný program Německa a ES pro financování některých projektů na vnější východní hranici Evropského společenství s bývalým socialistickým blokem. Rozpočtová linie má disponovat v příštích letech 150 milionů ECU.

uzavřeno: Region

datum: 7.1.94

Představitelé euroregionu Nisa k článku v listě Telegraf:

Euroregiony – trojský kůň celistvosti ČR

Dne 11. listopadu 1993 přinesl list Telegraf článek nazvaný Euroregiony – trojský kůň celistvosti ČR, ve kterém ministr I. Němec vysvětloval důvody pro které není vláda nakloněna výraznější spolupráci v rámci těchto celků. V této souvislosti se článek konkrétně dotkl i euroregionu Nisa. Jeho představitelé pozvali do Liberce k objasnění názorů ministra i autora článku, oba se však na zasedání rady euroregionu omluvili. Protože se v euroregionu Nisa domnívají, že je třeba vnést do celé problematiky jasno, zaslali v uplynulých dnech do Telegrafu otevřený dopis a o jeho zveřejnění požádal jeho sekretariát i naši redakci:

Euroregiony jsou přirozenou formou organizované spolupráce mezi městy, obcemi a okresy pohraničních oblastí některých evropských států. Tato přeshraniční spolupráce je běžná řadu let uvnitř Evropské unie, kde napomáhala odstranění zaostalosti pohraničních oblastí jednotlivých států a jejich vzájemnému sblížení podle myšlenek ES. Není proto nikterak nepochopitelné, že krátce po otevření hranic v roce 1990 došlo k navazování čilých kontaktů pohraničních měst a obcí v České republice se sousedy v Polsku, Německu a Rakousku a jejich chaotická spolupráce se začala formovat po vzoru evropských hraničních regionů. Tato spolupráce,

kteřá na českém pohraničí je organizována různou formou, byla formálně před vyspělou Evropou podpořena přijetím nejdříve ČSFR, pak i České republiky jako člena Rady Evropy. Česká republika se vedle mnoha jiných dokumentů přihlásila i k „Evropské rámcové dohodě o spolupráci přesahující hranice mezi územními orgány“ poprvé přijatou v Madridu roku 1981.

Nejčastější formou koordinované hranice přesahující spolupráce je spolupráce mezi sdruženími měst. Euroregion Nisa vznikl v roce 1991 podle vnitrostátních právních norem jako regionální komunální sdružení okresů, měst a obcí severních

(Pokračování na str. 2)

Euroregiony — trojský kůň...

(Dokončení ze str. 1)

Cech. Protože ke vzniku podobných sdružení došlo v té samé době i ve východním Sasku a jihozápadním Polsku, všechna tři sdružení se dohodla na spolupráci v různých oblastech života. Každé sdružení vytvořilo skupiny odborníků, které se setkávají při řešení zlepšení stavu životního prostředí, využití energetických zdrojů, otevření nových hraničních přechodů, propojení hlavních pohraničních měst rychlými komunikacemi, obnovení železničních pohraničních spojů, kulturní spolupráci, výměnou studentů, poskytování informací o podnikání za hranicemi apod. Vše je činěno s vědomím, že hranice přesahující spolupráce je motorem rozvoje regionu. Pro koordinaci činnosti českého sdružení euroregionu Nisa se zahraniční politikou státu a pro možnost státní kontroly činnosti byla

vytvořena rada sdružení s poměrným zastoupením samosprávy a státní správy, včetně 2 poslanců Parlamentu ČR. Tato rada se schází zhruba jednou za dva měsíce, kdy kontroluje a řídí činnost sdružení. Zhruba jednou za rok se rada schází se zástupci polského a německého sdružení a koordinují navzájem svoji činnost tak, aby spolupráce byla efektivní a respektovala zájmy všech zúčastněných stran. V dohodě o spolupráci těchto sdružení je toto chráněno právem veta kterékoli strany.

S ohledem na výše uvedenou spolupráci se státní správou a možnost vetovat jakoukoli „nevýhodnou“ spolupráci jsou obavy z euroregionu Nisa jako narušitele celistvosti České republiky zcela zbytečné. Smíchávání pak koordinované přeshraniční spolupráce měst a obcí s chystaným územně-správním uspořádáním ČR navozuje do-

jem nepochopení jednoho či druhého, nebo případně neznalost celé problematiky. Zcela absurdní a nesmyslné se pak jeví tvrzení, že ve spojitosti s euroregionem Nisa současné okresní a bývalé krajské město Liberec, o kterém se uvažuje jako o jednom z možných center vyššího územně-správního celku, vyvíjí tlak na vznik sudetského regionu. Každý občan i starosta z pohraničních měst dobře ví, že otázka sudetských Němců není problémem komunálních politiků a odtud tedy není třída žádných obav. Každopádně sdružení měst euroregionu Nisa nemá za cíl ani usilovat o prosazování toho či onoho územně-správního uspořádání, ani se zabývat otázkou sudetských Němců.

Euroregion Nisa chce svou činností napomoci rozvoji pohraničního území označovaného jako „černý trojúhelník Evropy“. Protože se jedná o dobrovolné sdružení, je-

ho úkolem je pouze navrhnout a doporučovat orgánům samosprávy a státní správy řešení určitých problémů. V poslední době dochází k stále dokonalejší koordinaci činnosti euroregionu Nisa s ministerstvem zahraničních věcí, ministerstvem hospodářství a dalšími vládními institucemi. V neposlední řadě argumentů pro podporu činnosti euroregionu Nisa je i fakt, že každý potenciální nový člen Evropské unie je hodnocen úrovní a efektivitou hranice přesahující spolupráce, která posiluje a rozvíjí sousedské vztahy mezi EU a novým členem. Zde se nemusí Česká republika s ohledem na dobrou práci některých euroregionů vůbec stydět, ba naopak.

Ing. JIŘÍ DRDA,
primátor města Liberce
VÁCLAV POHL,
starosta města Rumburku,
předseda regionálního sdružení
euroregionu Nisa

SD 5.7.94